

DE OORLOG, 30 december 1914
 [ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27924]

[Woensdag 30 December 1914]

Inhoudsopgave 30 december 1914

[ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27924]	1
DE OORLOG	2
Op het Westelijk oorlogstooneel.	2
In België en Frankrijk.	2
Op het Oostelijk oorlogstooneel.	2
Russisch legerbericht.	2
Op Zee.	3
De aanval der Engelschen op de Duitsche kust.	3
DUITSCHLAND.	3
Internationale stemming.	3
Kapitein v. Müller.	4
ALBANIË.	4
De Italianen te Valona.	4
Toestand in Albanië.	4
VEREENIGDE STATEN.	5
Een nota van de Vereenigde Staten aan Engeland.	5
TELEGRAMMEN.	5
Sneeuwstorm te Londen.	5
Nederland en de Oorlog.	5
Een nota van de Vereenigde Staten aan Engeland.	5
Personeel S.S.	5
Botervoorraad.	5
De "Leersum".	6
Mijnen.	6
Absolute contrabande.	6
BEURS EN NIJVERHEID.	6
De a.s. heropening der Amsterdamsche Beurs.	6
De Nederlandsche Staatsleening.	6
Parijsche Beurs.	7
[ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27924]	7
DE OORLOG	7
De algemeene toestand.	7
Op het Westelijk oorlogstooneel.	9
In België en Frankrijk.	9
Gevechten in Noord-Frankrijk.	9
Duitsche tegenslagen.	9
De vuurdoop.	9
Een poging tot doorbreken afgeslagen.	9
Uit West-Vlaanderen.	10
Verhalen van den "ooggetuige".	11
Op het Oostelijk oorlogstooneel.	12
De terugtocht der Oostenrijkers in Galicië.	12
Op Zee.	12
Een mislukte aanval op de haven van Pola.	12
Watervliegtuigen.	12
De Engelsche op de Duitsche kust.	12
BELGIË.	13
Grensverbinding.	13
Voedsel voor de bevolking.	13
De Duitschers in het Belgische schietkamp.	13
DUITSCHLAND.	14
Kerstmis in de stad en aan het front.	14
OOSTENRIJK.	16
Een pessimistisch oordeel.	16
ENGELAND.	16
Hoe de praatjes in de wereld komen.	16
RUSLAND.	16
Samenwerking der geallieerden.	16
TURKIJE.	17
Een "fetwa" tegen Hussein Kamel.	17

ITALIË.	17
De Italianen in Valona.	17
VEREENIGDE STATEN.	17
Uit het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden.	17
Amerikaansche scheepvaart.	17
De nota van de Ver. Staten.	17
ZUID-AMERIKA.	18
De stemming in Zuid-Amerika jegens Duitschland.	18
BINNENLAND.	18
Onze post en de Engelsche censor.	18
De oorlogsleening.	19
Nederland en de oorlog.	19
Tentoonstelling van preciosa.	19
Geïnterneerde Belgische militairen te Amersfoort en Zeist.	19
Belgische vluchtelingen naar Engeland.	20
Kolenquaestie te IJmuiden.	20
Tarwe en brood in Zeeland.	20
Vluchtelingen naar Engeland.	20
BEURS EN NIJVERHEID.	20
De Londensche geldmarkt.	20
De Parijsche beurs.	21
Petroleum-Maatschappij "Orion".	21
Uit de Vereenigde Staten.	22

5

EDITIE VAN 2 UUR. OCHTENDBLAD

Nieuwjaarsgroeten van een paar regels worden geplaatst in het Ochtendblad van 1 Januari voor 50 cent. De Administratie.

10

DE OORLOG

Op het Westelijk oorlogstooneel. — De Italianen in Valona. — Een nota der Amerikaansche regeering in Engeland.

15

**Op het Westelijk oorlogstooneel.
In België en Frankrijk.**

PARIJS, 29 Dec. (Reuter.) (Communiqué van hedenmiddag.) In België: Het dorp St. George is door onze troepen genomen.

20

Van de Leie tot de Somme beschoot de vijand onze stellingen met vrij groote hevigheid.

Het is kalm in de streek van Echelle, Sainthurin, Lequesnoy en Pouchoir ten Noordwesten van Roye.

In Argonne hebben wij eenig terrein gewonnen in het Grurie-bosch, het Bolante-bosch en het bosch van Comte Chaussée.

25

Op de hoogten aan de Maas is een aantal aanvallen der Duitschers afgeslagen; in het bosch van Bochot ten noordwesten Van Troyon, werd de vijand, die onze loopgraven bij het réduit van Bois brulé ten westen van Apremont had genomen, daaruit verdreven na drie opeenvolgende tegenaanvallen.

30

In Boven-Elzas hebben wij na een hevige actie Steinbach dicht omsingeld en ons meester gemaakt van de bouwvallen van het kasteel ten noordwesten van het dorp.

**Op het Oostelijk oorlogstooneel.
Russisch legerbericht.**

35

PETROGRAD, 29 Dec. (Reuter.) De Groote Generale Staf bericht: In den afgelopen dag hadden tusschen de Beneden-Weichsel en de Pilitza slechts weinig belangrijke gevechten plaats. De Duitschers hebben de loopgraven aan den rechteroever van de Bzoera bij het dorp Mistrzevice ontruimd en zijn aan den linkeroever van de Bzoera achteruit gegaan.

40

Aan de Rawka treedt onze zware artillerie krachtdadig op tegen de talrijke Duitsche batterijen van groot kaliber.

In de streek van Bolimowo wisselden onze aanvallen af met die der Duitschers.

De vijand, die zich meester had gemaakt van onze loopgraaf bij het dorp Sumino, is daaruit verdreven door een tegenaanval, waarbij wij mitrailleuses veroverden en krijgsgevangenen maakten.

45

Op het centrum tusschen de Pilitza en de Boven-Weichsel werd kanongebulder gehoord. Wij zijn op beide vleugels vooruit gegaan.

Bij een aanval op een Duitsch réduit ten zuiden van Inovladz maakten wij drie

mitrailleuses buit.

50 Bij het overtrekken van de Beneden-Nida namen onze troepen stormenderhand de krachtig versterkte dorpen Starokowzin en Senislavice.

In dit gevecht namen wij 40 Oostenrijksche officieren en 1700 soldaten gevangen en maakten wij drie mitrailleuses buit.

55 In West-Galicië zijn wij vooruitgegaan. Ondanks de modder, die de wegen onbegaanbaar maakte, verdreven wij den vijand Van het front Stomnik-Sorlicei-Jalisco, waarbij wij kanonnen en een groot aantal mitrailleuses veroverden.

In den loop van de eerste helft van December (o. s.) hebben wij 50,000 Oostenrijkers krijgsgevangen gemaakt.

Op Zee.

60 De aanval der Engelschen op de Deutsche kust.

LONDEN, 29 Dec. (Reuter.) De Engelsche aanval op Cuxhaven heeft groote belangstelling gewekt in de Vereenigde Staten en de Amerikanen zeer getroffen door de stoutmoedigheid van plan en uitvoering.

65 De "New-York World" ziet er het bewijs in, dat Cuxhaven en het kanaal van Kiel niet buiten de gevaarlijke zone liggen.

"Het moreele effect van dezen onverdachten krachtigen inval van Britsche schepen in Deutsche wateren en van het werpen van bommen uit hydroplanes op de versterkte haven", zoo zegt het blad, "kan buitengewoon groot zijn."

70 De "World" is van meening, dat de Zeppelins zich van alle voertuigen het minst bruikbaar hebben betoond voor den aanval op de Engelsche torpedo-bootjagers en lichte kruisers. Zij schijnen nl. bij het eerste gevlucht te zijn. En het blad stelt dan de vraag, of de Zeppelins ooit als vernielingswerktuigen den schrik, dien zij aanhankelijk hebben ingeboezemd, zullen wettigen.

75 De bladen betoonen zich verrukt over het gebeurde en bevatten behalve teekenen en artikelen opgewekte verhalen over de stoutmoedigheid van de aanvallers.

80 Een bekwaam deskundige van de genie van het leger der Vereenigde Staten heeft verklaard, dat de aanslag op Cuxhaven de beste strategische operatie is, door Engeland tot dusverre ondernomen. Wanneer geen enkelen bondgenoot had op het vasteland, zou het, wanneer het Duitschland had willen aanvallen, een aanval hebben moeten doen op de kust, d w.z. Sleeswijk-Holstein. Het gebeurde te Cuxhaven is een bewijs, dat Groot-Britannië de mannen heeft, die dit waagstuk zouden durven ondernemen.

DUI TSCHLAND.

85 Internationale stemming.

In de "Voss. Ztg." heeft prof. dr. G. A. van Hamel, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, een artikel geschreven over de internationale stemming, die juist in dagen als wij thans beleven, in dezen oorlogstijd, nog meer moet worden aangekweekt, opdat alle nationaliteiten hunne geestelijke elementen samenbrengen, opdat het heerlijke beeld der menschelijke beschaving op den langen weg van een onbepaalden wereldtijd zich in steeds schooner vorm tot een wonderbaarlijke en zegenrijke realiteit kan ontwikkelen. Voor Nederlanders is die stemming een natuurlijke; de kennis van vreemde talen, de bekendheid met de hoogste resultaten der wetenschap, de voortbrengselen van letterkunde en kunst van vele landen, en met zoovele politieke en sociale begrippen geven aan die stemming een steeds gunstigen bodem.

95 Met voorbeelden van de kunst, de muziek, de letterkunde maakt de Amsterdamsche hoogleeraar zijn bedoeling duidelijk; maar hij wijst ook op de internationale stemming, die op ander gebied is ontstaan. Op de samenwerking van de internationale criminalistische vereeniging, waarin Franschen, Duitschers, Italianen, Russen, Engelschen en Hollanders samenwerkten om het strafrecht van dogmatische formules te bevrijden, en den strijd tegen de criminaliteit te voeren.

100 En daarnaast wijst hij op nog zooveel andere verschijnselen van denzelfden aard, op het gebied van wetenschap en kunst, landhuishoudkunde en regeering. En hij besluit dan:

105 "Alle menschen die op aarde wonen, en die welke er ooit zullen wonen, zijn geroepen tot de heerlijke taak van een geleidelijke ordening en ontwikkeling der cultuurelementen. Maar wegens de veelzijdigheid der taak en de verscheidenheid der gaven hebben zij elkaar noodig, zal het werk een resultaat opleveren dat der menschheid waardig is.

110 "Een eenzijdige cultuur is niet eens cultuur.

"En wie zich voor dit hooge beroep wil gereed houden, moet daarvoor in zich voorbereiden een internationale stemming."

115 In een naschrift op dit artikel zegt de Duitsche jurist, professor F. von Liszt: "Het valt mij moeilijk op de diepgevoelde uiteenzettingen van mijn Amsterdamschen geachten vriend het nawoord te schrijven dat de redactie van de "Voss. Ztg." mij vraagt. Wat hij van onzen gemeenschappelijken arbeid in de internationale criminalistische vereeniging zegt is... een klein, maar typisch beeld van wat op alle gebieden van het cultuurleven de gemeenschappelijke arbeid der volken gedaan heeft voor den
120 vooruitgang der menschen.

"Maar thans? Ook in deze feestdagen herinneren wij, in het Duitsche Rijk, ons deze "internationale stemming" als iets uit het grijs verleden.

125 "Niet de oorlog heeft bij ons de verandering gewekt, want den eerlijken tegenstander willen wij na den strijd gaarne de hand reiken. Maar de zondvloed van haat en leugen, die alle cultuurwaarden heeft meegespoeld. De ervaringen, die wij in dezen oorlog, niet alleen bij onze tegenstanders opdeden, zullen nog lang de stemming van het Duitsche volk beheerschen...

130 "Wij Duitschers zullen, na het einde van den oorlog onzen cultuurarbeid hervatten. Gaarne willen wij daarbij met onze vrienden samenwerken, ook met hen, die tenminste niet onze openlijke vijanden waren. Maar de "internationale stemming" is voor tientallen jaren bij ons weg..."

Als zoo een groot geleerde, een 63-jarige spreekt over de internationale samenwerking, zelfs op wetenschappelijk gebied, na den oorlog, dan heeft deze toch nog meer verwoest dan wij wisten!

135 **Kapitein v. Müller.**

Kapitein v. Müller, de gewezen commandant van de "Emden", heeft aan zijn te Blankenburg am Harz wonende familieleden bericht, dat hij door de Engelschen op Malta als krijgsgevangene is geïnterneerd.

140 **ALBANIË.**

De Italianen te Valona.

145 Dat de Italiaansche regeering troepen naar Valona heeft gezonden, acht de "Frankf. Zeit." volkomen in den haak. Italië heeft zich sinds geruimen tijd vastbesloten betoond zich de controle op dit belangrijk punt aan de Adriatische Zee te verzekeren en op den duur was de bezetting niet te vermijden. In het achterland van Albanië woedt een oproer en bestrijden Grieksche en Albaneesche rebellen elkander in een guerilla, waardoor de Italiaansche belangen ten zeerste geschaad worden.

150 Italië krijgt nu de geheele baai in zijn bezit, heeft een steunpunt van den eersten rang aan den oostelijken oever van de Adriatische Zee en daarmee de zekerheid, dat aan zijn belangen in deze zee niet getornd kan worden.

Het standpunt van Italië, zoo vervolgt de "Frankfurt. Zeit." was van den beginne af begrijpelijk. Valona mocht niet in de macht van een andere zeemogendheid, ook niet in die van het destijds nog zwakken Griekenland vallen. En met het oog daarop heeft 155 Italië evenals Oostenrijk al het mogelijke gedaan om van Albanië een zelfstandigen staat te maken. Toen dit niet bleek te gaan, restte den Italianen niets anders dan zelf Valona in bezit te nemen. En dat zij dit ongestoord konden doen, is het gevolg van hun neutraliteitspolitiek.

160 De tegenstanders van de Italiaansche neutraliteit kunnen thans tevreden zijn. Immers hun voornaamste motief voor het drijven om Italië in den oorlog actief te doen optreden was, dat de Italiaansche belangen aan de Adriatische Zee in de kwamen. Het blad stelt echter slechts weinig vertrouwen in de kringen, die, naar het heet, terwille van deze belangen alleen hun land in gevaar willen brengen, maar daarbij nog geheel andere bedoelingen hebben. Zij dienen echter te weten, zegt het blad, dat voor 165 Italië's positie in de Adriatische Zee een overwinning der Slaven noodlottig zou worden. Het gevolg daarvan zou n.l. zijn een Groot-Servië en dat zou voor Italië veel onverdragelijker zijn dan het vreedzaam samengaan met de monarchie, waarbij beide staten zich goed hebben bevonden, ofschoon het aan ophitserijen en wrijvingen niet heeft ontbroken.

170 **Toestand in Albanië.**

Uit Bari wordt aan de "Corriere della Sera" geseind, dat de oproerige bevolking te Tirana alle huizen en andere eigendommen van Essad pasja, in brand heeft gestoken. Essad pasja had dit wel voorzien, daar hij zich tegen Turkije had verklaard, toen dit 175 den heiligen oorlog proclameerde. Daarom had hij den staat van beleg afgekondigd, waardoor de bevolking zich echter geenszins liet weerhouden, integendeel geprikkeld werd. Bij de opstandelingen uit Tirana sloten zich bewoners van Elbasan aan en trokken met hen op onder den kreet: "wraak voor (de gevangenzetting van) Kemal bei. Ook de bevolking van Berat, Fieri en andere plaatsen is in opstand gekomen.

180

VEREENIGDE STATEN.

Een nota van de Vereenigde Staten aan Engeland.

WASHINGTON, 29 Dec. (Reuter.) De regeering heeft aan Engeland een uitvoerige nota doen toekomen, waarin wordt aangedrongen op een spoedige verbetering in 't optreden van de Britsche vloot tegen den Amerikaanschen handel en Engeland wordt gewaarschuwd, dat in Amerika ernstige wrevel is gewekt door de "ongewettigde bemoeiingen" met den wettigen handel der Vereenigde Staten.

185 De regeering, zoo wordt in de nota verklaard, voelt zich gedrongen besliste inlichtingen te ontvangen in zake de verdere houding van Engeland, teneinde maatregelen te nemen ter bescherming van de rechten der Amerikaansche burgers. De nota haalt verschillende bepaalde gevallen van aanhouding en inbeslagneming van ladingen aan en verklaart, dat het vertoog weliswaar vriendschappelijk is gemeend, maar dat de regeering der Vereenigde Staten het wenschelijk acht hare meening in deze quaestie openhartig uit te spreken.

190 De nota kan feitelijk worden beschouwd als bestemd voor alle mogendheden der *Triple Entente*.

WASHINGTON, 29 Dec. (Reuters spec. dienst.) In de nota wordt verklaard, dat er geen verbetering is gekomen sinds het begin van den oorlog, hoewel de verschepers zich hebben geschikt naar de wenschen der Engelsche regeering.

200 De nota erkent dat Groot-Britannië zich vroeger als verdediger der zeeën voor de neutralen verdienstelijk heeft gemaakt, maar spreekt dan verder de hoop uit, dat het thans zal gaan inzien hoe bezwaarlijk die voortdurende inmenging voor de neutralen is.

205 De nota betoogt, dat voedingsmiddelen conditioneele contrabande zijn, daar zij zoowel voor het gebruik der burgerbevolking als voor het leger bestemd zijn.

In zake de quaestie van het aanhouden van schepen op zee zegt de Amerikaansche regeering, dat zij het recht der oorlogvoerenden tot onderzoek erkent, maar dat het bewijs van een vijandelijke bestemming aanwezig dient te zijn, wanneer een onderzoek wordt ingesteld. Verder protesteert de nota tegen het opbrengen van schepen van neutralen naar havens van oorlogvoerenden uitsluitend op verdenking en betoogt zij, dat het de plicht der oorlogvoerenden is den neutralen handel te beschermen.

210 Wijders beschuldigt de nota Groot-Britannië, dat met het Amerikaansch koper anders is gehandeld dan met het Scandinavische. De Amerikaansche ladingen voor Italië werden vastgehouden, terwijl die van Scandinavië geenerlei last ondervonden

TELEGRAMMEN.

Sneeuwstorm te Londen.

LONDEN, 29 Dec. (Eigen bericht.) Gisteravond tusschen acht en tien uur heeft te Londen een hevige sneeuwstorm gewoed. Het woei zoo hevig, dat de menschen op straat gevaar liepen en een groot aantal schuttingen omver woei.

220 Te Clapham, een zuidelijke voorstad, stortten twee huizen in; één bewoner kwam om het leven, drie andere menschen werden gewond.

225 De sneeuw lag zoo hoog, dat een aantal motorbussen den dienst staakte. Ook uit de provincie, komen berichten omtrent hevige sneeuwstormen.

Nederland en de Oorlog.

Een nota van de Vereenigde Staten aan Engeland.

Reuter seint ons uit Washington:

230 De Nederlandsche gezant, wien op het departement van buitenlandsche zaken een afschrift van de nota der Vereenigde Staten aan Engeland in zake de belemmering van den handel (zie het desbetreffende telegram order "Oorlog") ter hand werd gesteld, zeide dat Nederland feitelijk reeds hetzelfde aan Engeland had verklaard. En hij voegde daaraan toe, dat door het optreden der Vereenigde Staten aan de vertoogen van Nederland meer kracht was bijgezet.

Personeel S.S.

240 De directie der Staatsspoorwegen heeft bepaald, dat het personeel in Januari a.s. weder een week extra-loon zal ontvangen. Voor het personeel, dat in militairen dienst is, zal nader een regeling worden getroffen. ("N. R. Ct.")

Botervoorraad.

245 Het Rijks Centraal Bureau voor boteruitvoer heeft den boterfabrieken bericht, dat hier te lande weer voldoende botervoorraad aanwezig is en weer 60% der vervaardigde boter naar het buitenland mag worden uitgevoerd. ("N. R. Ct.")

De "Leersum".

Volgens het laatste bij de reederij te Amsterdam ingekomen bericht van het stoomschip "Leersum" zijn bij het ongeval alle scheepspapieren verloren gegaan. Het schip zonk in vijf minuten tijd. Toen het ongeval gebeurde, trachtte de "Leersum" - naar gemeld is - de bemanning van een ander stoomschip, dat eveneens op een mijn was geloopt, te redden, wat echter niet gelukte. Bijzonderheden omtrent dit andere stoomschip zijn niet bekend. De kapitein van de "Leersum" vermoedt, dat de bemanning daarvan is omgekomen.

Verder rapporteert de kapitein van de "Leersum" een derde stoomschip in de nabijheid gezien te hebben, dat waarschijnlijk met zijn geheele bemanning, in de lucht gevlogen is. De "Leersum" kon echter geen assistentie verlenen. ("N. R. Ct.")

Mijnen.

Blijkens mededeeling van den Marinestaf zijn ten zuiden van ons land op onze kust een zevental vreemde mijnen aangespoeld.

Absolute contrabande.

De minister van Buitenlandsche Zaken brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de artikelen, die blijkens de "Ned. St.-Ct." van 25-28 Dec. 1914, door de Britsche Regeering op de contrabandelijst zijn gebracht, de harsachtige producten, kamfer en terpentijn door deze Regeering worden beschouwd als absolute contrabande. ("St.-Ct.")

BEURS EN NIJVERHEID.

De a.s. heropening der Amsterdamsche Beurs.

De Minister van Financiën hield hedenochtend eene bespreking met de Commissie van Bijstand ingevolge de Beurswet over het Beursreglement.

In de heden gehouden vergadering van leden der Vereeniging voor den Effectenhandel werd het voorstel van het bestuur, hetzelfde te machtigen, om bij opening der Beurs door den Minister de lokalen der vereeniging daartoe beschikbaar te stellen, goedgekeurd.

In beurskringen verluide gisteren positief dat de Amsterdamsche Beurs tusschen 11 en 15 Jan. zal worden heropend, dat wil dus Beggen onmiddellijk na de sluiting van de inschrijving op de Staatsleening. Aanvankelijk zullen slechts zeer enkele nader aan te wijzen fondsen tot den handel worden toegelaten. Het schijnt vrijwel vast te staan, dat de regeling der prelongatie-quaestie volkomen op den reeds vermelden voet zal plaats vinden, dat wil zeggen een blokkade tot een half jaar na het sluiten van den vrede, voor zoover op de koersen van 28 Juli in het geheel 20% surplus aanwezig is, tegen een renteberekening van minstens 6%. Alleen in het geval de actie die door het comité uit de geldnemers op touw is gezet, sterken weerklank vindt, bestaat er eenige mogelijkheid dat de plannen nog worden gewijzigd, doch de kans op zulk eene wijziging wordt zeer gering geacht.

De Nederlandsche Staatsleening.

Men verzoekt het volgende mede te deelen:

Van verschillende zijden wordt gevraagd, op welke wijze de inschrijving op de Staatsleening moet plaats hebben, door middel van tusschenpersonen (bankiers, commissionnairs en makelaars in effecten), in het bijzonder of deze inschrijvingsbiljetten moeten overleggen van de particuliere personen, aan wie zij hunne tusschenkomst verlenen.

Naar aanleiding daarvan deelt men ons mede dat de Staat alleen te maken heeft met degenen, die een inschrijvingsbiljet teekenen en inzenden en zich niet inlaat met de vraag of de inteeenaar zulks voor zie zelf doet dan wel ten behoeve van een ander. Echter hebben personen van wie het blijkens hun beroep aan te nemen is, dat zij geheel of grootendeels ten behoeve van anderen inschrijven, aanspraak op 1/4% provincie over het hun toegewezen bedrag hunner inschrijving, (uit te betalen nadat alles waarvoor zij inschreven, door of namens hen gestort is). Bankiers, commissionnairs enz. hebben geen mededeeling te doen van de personen, voor wie zij inschreven - veel minder een inteekenbiljet van deze over te leggen - dan ingeval die personen preferentie wenschen (tot ten hoogste f 10,000) voor het bedrag, waarvoor de bankier voor hen inschrijft. In dat geval moet de bankier enz. een verklaring van dien persoon overleggen, dat hij preferentie wenscht en die verklaring, waar voor geen vorm of formulier is voorgeschreven aan zijn inschrijvingsbiljet hechten (wanneer er meer zijn met een lijst).

Zijn er geen dusdanige verklaringen aan het inschrijvingsbiljet van een bankier
gehecht, dan heeft hij, evenals anderen, alleen aanspraak op preferentie tot een
315 bedrag van f10,000, in het andere geval heeft hij preferentie tot het totaal bedrag
der verklaringen (met een minimum van f 10,000).

Parijsche Beurs.

Het recht dat aan het parket ter beurze van Parijs was toegekend om onmiddellijke
levering te vorderen, werd weder plotseling opgeheven. Dit stond in verband met het
320 feit, dat de genomen maatregel hard was voor Engelsche, Belgische en Amerikaansche
arbitraganten, in zooverre zij genoodzaakt waren fondsen te leveren, die zij wellicht
van den vijand hebben gekocht, welke in gebreke is gebleven met de levering. Later
deelde het beursbestuur echter mede, dat het geen bezwaar had tegen overeengekomen
leveringen, daar deze de regeling van de uitstaande posities van vóór de Juli-
325 rescontre aanmerkelijk zouden in de hand werken.

Het bestuur der Coullisse, dat dezer dagen de jaarlijksche vergadering hield, maakte
van de gelegenheid gebruik om weder de quaestie van de uitgestelde rescontre der
330 nieuwe 3½% leening te bespreken. De discussie leidde tot niets, daar de voorstellen
nog niet ver genoeg gevorderd zijn om een discussie over de details te voeren. Dit
probleem der uitgestelde rescontre zal zeer waarschijnlijk een algeheele
reorganisatie der niet-officieele markt tengevolge hebben.

Op het oogenblik bestaat de Coullisse uit een speculatieve en een cashgroep, benevens
een derde groep, die uitsluitend in Rente handelt. Alle drie zijn volkomen
afgescheiden en hebben een eigen bestuur. Thans wordt echter voorgesteld deze drie
335 groepen tot één groep te vormen. Daardoor zou hen buitenlandsche element beter kunnen
worden buitengesloten dan thans het geval is. Niet alleen kunnen geen vreemdelingen
tot lid worden gekozen, maar zelfs ook geen genaturaliseerde Franschman, waarvan de
naturalisatie nog geen vijftien jaar is geleden. Door de goedkeuring van deze
bepaling zou reeds een aantal der tegenwoordige leden worden buitengesloten.

340 Tegelijkertijd met de nieuwe Coullisse zou dan een "Caisse de Liquidation" worden
opgericht voor de regeling der uitgestelde rescontre. Alle leden der Coullisse zullen
per maand een zeker bedrag storten.

De Fransche Bank en de groote kredietbanken zullen verschillende faciliteiten
345 verleen voor de doorvoering der rescontre. Ten einde de leden der Coullisse voor de
maandelijksche bijdrage gedeeltelijk schadeloos te stenen, zouden de makelaars de
provisie mogen verhoogen.

Hoe gehandeld moet worden met de posities van vóór den oorlog op de Parijsche beurs
350 schijnt voor eene oplossing even moeilijk te zijn als ooit. De open rekening is zeer
groot. Het schijnt echter zeker te zijn, dat alle transacties van vóór einde Juli
kunnen blijven doorloopen tot achttien maanden of twee jaar na het einde van den
oorlog.

DE OORLOG, 30 december 1914

355 **[ALGEMEEN HANDELSBLAD, No. 27924]**

[Woensdag 30 December 1914]

EDITIE VAN 4 UUR. AVONDBLAD. Eerste Blad. Dit nummer bestaat uit twee bladen.

360 **Nieuwjaar. Vrijdagavond verschijnt het Handelsblad niet.**

DE OORLOG

**De algemeene toestand. - Een poging tot doorbreken afgeslagen. - De Duitse
tegenslagen. - De terugtocht der Oostenrijkers in Galicië. - De Engelsche aanval op
365 de Duitse kust. - Hoe de praatjes in de wereld komen.**

De algemeene toestand.

Er worden nu eenige bijzonderheden bekend van de krachtige Fransche actie aan het
oostelijk gedeelte van het gevechtsterrein in Frankrijk, nabij de Duitse grens.
370 Gedurende de Kerstdagen hebben de Franschen daar herhaalde en krachtige aanvallen
gedaan, die vooral gericht waren tegen den Boven-Elzas en de Sundgau. Reeds geruimen
tijd was bekend, dat over Dijon-Vésoul en Chalons-sur-Saone-Besançon groote
troepenmassa's naar Belfort waren gebracht. Er waren dagen, dat meer dan 60 militaire
treinen langs enkele voorname punten stoomden. Dientengevolge is de geheele vesting-
375 zone tusschen Belfort, Epinal, Toul en Nancy met groote troepenmassa's gevuld; alle
passen in de Vogesen zijn door de Franschen bezet. En nu hebben zij in de laatste

dagen in dat gebied krachtige aanvallen gedaan. Gemakkelijk is het niet, om in dit terrein te manoeuvreren. De toegangen door de Vogesen naar den Elzas zijn smal, zonder verbindingswegen; en daardoor moeten troepenmassa's in verschillende parallel loopende colonnes worden verdeeld. Maar toch zijn de Franschen in den Boven-Elzas doorgedrongen en hebben zij na een hevige actie Steinbach omsingeld en zich meester gemaakt van de bouwvallen van het kasteel, ten noordwesten van het dorp, van waar zij de stellingen der Duitschers onder vuur kunnen nemen.

380 Een kleine, maar belangrijke vooruitgang van de geallieerden wordt thans ook van het westelijkste deel van het gevechtsterrein bekend. Reeds geruimen tijd werd hevig gevochten om St. Georges, een plaatsje, ten zuid-oosten van Nieuwpoort gelegen. Herhaaldelijk werd de inneming ervan door de eene of door de andere partij gemeld; en hoewel gisteren de Duitschers nog verklaarden dat St. Georges in hunne handen was, deelt het Fransche communiqué van gisteravond mede, dat het thans door de Fransch-

385 Belgische troepen is genomen. Dus succes voor de geallieerden aan de beide vleugels van het reusachtige gevechtsveld.

Voor eenige dagen poogden de Duitschers bij Bethune, waar de dorpen Festubert en Givenchy in het midden der gevechtsweg liggen, door de Engelsche linie te breken, om zoo tot Calais en het Kanaal door te dringen. De "Daily Mail" bevat over dit gevecht een ijselijk verhaal, dat wij elders mededeelen, als bewijs hoe fel, hoe

390 gruwelijk de strijd is... Tegenover de berichten van Fransche zijde over de kleine voordeelen in het centrum van het lange front behaald, staan die van den Duitschen generalen staf, meldende, dat alle Fransche aanvallen onder zware verliezen van den vijand werden afgeslagen. De Duitschers melden, dat zij eenige Fransche loopgraven namen ten westen van Apremont, in het Bois brulé – de Franschen voegen daaraan toe, dat zij de Duitschers, na drie opeenvolgende tegenaanvallen weder daaruit verdreven, en hunne vorige stellingen hernomen hebben.

400 In het Oosten, in Polen, wordt de strijd nog geregeld voortgezet, zonder dat een beslissing gevallen is. Van Duitsche zijde wordt daaromtrent gemeld, dat de aanvallen in de lijn Bzoera-Rafka geregeld worden voortgezet, en dat krachtige Russische tegenaanvallen werden afgeslagen. De Russen melden daarentegen, dat de Duitschers de loopgraven aan den rechteroever van de Bzoera hebben ontruimd, en op den linkeroever dier rivier zijn teruggetrokken.

405 Heel duidelijk zijn echter de Russische berichten niet, en het klinkt weer zeer dwaas in een officieel bericht van den generalen staf van het Russische leger te lezen: dat tusschen de Pilitsja en de Boven-Weichsel kanongebulder gehoord werd. De staf moest toch weten, wat dit kanongebulder beteekent welke afdeelingen daar in strijd zijn gewikkeld, welke doelen beschoten werden en met welk succes.

410 Nauwkeuriger zijn de mededeelingen, die de Russische staf doet over de gevechten in Galicië en aan de Beneden-Nida. In Galicië werden de Oostenrijkers verdreven uit de lijn Stomnek-Sorbie-Jalisco, aan de Beneden-Nida werden de dorpen Starokzown en Senislawitsj door de Russen genomen. In beide gevechten werden groote aantallen Oostenrijkers gevangen genomen en mitrailleurs en kanonnen buit gemaakt. De "Corriere della Sera" ontvangt van een berichtgever in Petersburg eenige mededeelingen over het verloop van den strijd in Rusland.

415 Hij zegt: De strijd over het geheele front van den Beneden-Weichsel tot aan de Karpathen is in volle ontwikkeling. De Russen rukken op langs het front van de Pilitsja tot aan de Karpathen; doch aan de Bzoera zijn zij tot stilstand gedwongen. Daar hebben de Duitschers hun grootste kracht en daarmede zetten zij hun hevige aanvallen op de Beneden-Bzoera voort. Sedert het begin dezer maand werd het gevecht slechte drie dagen gestaakt. Bij Inowladsj zijn de Duitschers van den noordelijken tot den zuidelijken oever der Pilitsja vooruitgerukt.

420 In het zuidelijk deel, aan de Nida, hebben de Oostenrijkers het verhoogde terrein op den rechteroever dier rivier bezet, dat bijzonder geschikt is voor de verdediging, en daar wordt dan ook de krachtigste en hevigste tegenstand geboden aan de aanvallen der Russen.

425 Een telegram uit Boedapest aan den "Berliner Lokalanzeiger" over den strijd in de Karpathen meldt: De Oostenrijksche troepen winnen bestendig terrein; de Russen zijn uit de Hongaarsche districten volkomen verdreven, en in de bergdistricten zijn de Russen overal op den terugtocht.

430 De Russen melden daarentegen, volgens een bericht uit Londen, dat de Oostenrijkers in de Karpathen een ontzettende nederlaag hebben geleden, en dat zij overhaast gevlucht zijn.

435 Ook in de West-Galicische provincie werd de aanval der Oostenrijkers klaarblijkelijk

door de Russen tot staan gebracht.

445 Een zeer merkwaardig verschijnsel is de Amerikaansche nota, aan Engeland gezonden,
maar gericht aan alle mogendheden van de Triple Entente, over de behandeling der
neutralen. In Amerika heeft die, evenals onder de neutralen in Europa een zeer
ernstige wrevel veroorzaakt, en vooral de onwettige bemoeiingen met den handel van de
450 Vereenigde Staten heeft ook daar kwaad bloed gezet. De nota is niet bedoeld als een
vijandige daad, maar als een waarschuwing en een verzoek, en bespreekt breedvoerig de
klachten van de verscheperen, die bij de Regeering der Vereenigde Staten inkomen.
Verschillende handelingen der Fransche en Engelsche oorlogsschepen tegenover neutrale
schepen, worden aan scherpe critiek onderworpen.
455 Deze nota is goed bedoeld en het pleit voor de regeering te Washington dat ook zij de
aandacht der Engelsche regeering vestigt op de moeilijke positie waarin zij de
neutralen brengt, op de groote nadeelen, die zij aan den handel der neutralen
berokkent.

Maar of dit protest, baten zal?

460 Wij meenen het te kunnen betwijfelen. Evenals de andere protesten, van Nederland, van
Denemarken, Zweden en Noorwegen, zal Engeland het naast zich neerleggen. Omdat het
vóór alles, ook vóór de belangen en rechten der neutralen, rekening houdt met zijn
belang, en dat is de aanvoer te beletten van alles wat Duitschland zou kunnen nodig
hebben. En daaraan worden de neutrale staten opgeofferd.

465 **Op het Westelijk oorlogstooneel.
In België en Frankrijk.**

PARIJS, 29 Dec. (Reuter.) (Communiqué van hedenavond.) Tot 10 uur hedenavond werd
geen enkel vermeldenswaardig bericht ontvangen.

470 **Gevechten in Noord-Frankrijk.**

LONDEN, 30 Dec. (Reuter.) De "Times" meldt: Achter het linker centrum namen de
Franschen op 26 Dec. het dal van de Oise en Sauterre aan de Beneden Aisne, wat van
groot strategisch belang is. Er had een zeer hevig gevecht plaats bij Lihons.
De aanvallen om Puisaleine toonen dat de Franschen vooruitgaan op de hoogvlakte nabij
475 Noyon, in de richting van Fergnier.

Duitsche tegenslagen.

LONDEN, 30 Dec. (Reuters bijz. dienst.) De correspondent van de "Times", die zich
bevindt achter het centrum van de linie der geallieerden, meldt van 26 dezer, dat de
480 voornaamste voordeelen aan het Fransche centrum behaald werden tusschen Rheims en de
Argonnen, hoewel de vorderingen in het dal van de Oise, in Sauterre en langs de
beneden-Aisnè wellicht grooter strategisch belang hebben. De strijd om Lihons was
vooral hevig. De Duitsche aanvallen begonnen hier spoedig na de bloedige ontmoeting
bij Quesnoy en Sauterre, waar de Duitschers zesduizend dooden en gewonden op het
485 slagveld lieten. De Duitschers begonnen den aanval op Lihons, nadat dat hevig
gebombardeerd was. De Franschen antwoordden met opzet heel flauw op deze beschieting
en hielden langzamerhand met vuren op. De Duitschers meenend dat de plaats al
gewonnen was, drongen langs den weg van Chaulnes op, maar kregen toen hevig vuur van
de verborgen Fransche infanterie, die daarna met de bajonet den vijand aanviel. In
490 hinderlaag opgestelde mitrailleurs voltooiden de nederlaag. Niettemin zetten de
Duitschers hardnekkig de aanvallen op de stad voort.

De vuurdoop.

495 PARIJS via Londen. (Reuter's bijz. dienst.) Den 20en Dec. vloog een Duitsche "Taube"
over Westende op het oogenblik, dat de nieuwingedeelde soldaten van de lichter 1914
voor het regimentsvaandel paradeerden. Kolonel Cablon liet onmiddellijk het vuur
openen op het vliegtuig, doch zonder succes. De vlieger wierp drie bommen naar
beneden, waarvan een met vreeselijk geweld ontplofte achter het eerste bataljon;
niemand werd getroffen. Het tweede projectiel kwam terecht achter het derde bataljon
500 en barstte uiteen, eveneens zonder iemand te raken. De derde bom viel op tien pas
afstand van den regimentscommandant, die onbewegelijk bleef staan. Geen man verliet
het gelid; de pas ingetreden soldaten ontvingen den vuurdoop even moedig als de
ouderen.

505 **Een poging tot doorbreken afgeslagen.**

LONDEN, 30 Dec. (Reuter's bijz. dienst.) De "Daily Mail" verneemt uit Pas de Calais:
Een hevig gevecht had plaats op een zeer kritiek punt van de slaglinie, bij een
wanhopigen en bloedigen aanval door een sterke Duitsche divisie, die poogde door te

510 dringen tot Calais en het Kanaal. Op 20 December had deze poging der Duitschers
plaats tegen de Engelsche linies bij de dorpen Festubert en Givenchy, bij Béthune, 50
mijlen oost van Boulogne. Doch de poging is volkomen mislukt. De vernielde en
volkomen verlaten dorpen werden beheerscht door de Engelsche, Fransche en Duitse
515 zware artillerie; de loopgraven, met Indische troepen bezet, strekten zich uit voor
de dorpen, en op enkele plaatsen waren die loopgraven geen vijftig yards van de
Duitse verwijderd. In den vroegen morgen begon de aanval. Massa's gewapenden, de
bajonet op het geweer, en van handgranaten voorzien, kwamen uit de Duitse
loopgraven, en doorliepen den afstand tusschen deze en de Engelsche loopgraven. In
520 een oogwenk was de korte afstand doorlopen en stroomden de Duitschers in de
Engelsche loopgraven.
Uur na uur vochten de Indiërs, met de bajonet en hun mes, maar de Duitschers, hoewel
zij groote verliezen leden, slaagden erin, tegen den middag de stellingen in bezit te
krijgen. Noch de Engelschen westelijk, noch de Franschen zuidelijk of de Duitschers
oostelijk van de dorpen durfden daarop te schieten, daar zij niet wisten of deze door
525 vriend of vijand bezet waren. In de dorpen en langs de linies er tusschen had een
gevecht van man tegen man plaats, met voortdurend geweervuur, en salvo's in de
dorpen, waar de strijd van huis tot huis en straat tot straat werd voortgezet. De
Engelsche versterkingen kwamen langs een langen weg door de moerassen, laat in den
namiddag. Het ernstigste oogenblik van den dag was nu gekomen. De Duitschers waren in
530 het bezit van Givenchy. Twee regimenten Fransche territorialen rukten naar de zijde
van Givenchy op. In de volgende uren werd de entente bevestigd door het bloed van
Franschen, Engelschen en Indiërs, een stroom wanhopige menschen die vochten om te
dooden. Zonder onderscheid van pelotons, compagnieën, regimenten, of divisies, van
rang of graad streden zij met bommen, messen en bajonetten. Bijna geen schot werd
535 gelost. Tevergeefs poogden de Duitschers een toevlucht te vinden in de loopgraven. In
de duisternis, die nu inviel, dreven de bondgenooten de Duitschers uit de derde linie
in de tweede, van de tweede in de voorste, uit de sappen en traversen, uit de
waarnemingsposten en de loopgraven. Op enkele plaatsen lagen de dooden een yard hoog.
En toen het licht van den morgen aanbrak, was Givenchy door de bondgenooten hernomen.

540 **Uit West-Vlaanderen.**

In de "Kölnische Zeitung" vinden wij de volgende typische schetsen van het
oorlogsveld in West-Vlaanderen:
Het modderbad.
- "Om 6 uur vanavond moet de compagnie ten Westen van 5... met het front naar...
545 staan, gereed om naar de voorste linie op te rukken!" zoo luidde het bevel van den
bataljons-commandant.
- De lucht was grijs en langzaam vielen kleine, koude regendruppels neer. In de
schemering van den December-dag stond de compagnie gereed voor den marsch. Toen kwam
het commando: "Voorwaarts". De weg was modderig; daar de ondergrond echter hard was,
550 kwam de modder slechts tot over de schoenen. Spoedig echter verlieten wij den weg.
Het ging dwars over het veld, over greppels, door in elkaar geschoten boerderijen, en
langs lijken van dieren. De grond was vol gaten van granaten, met water en modder
gevuld. Populieren staken met hun takken tegen den nachtelijken hemel af.
Het is moeilijk dezen marsch te beschrijven. Het oriënteeren is in dat land, dat
555 overal eender uitziet, het moeilijkste. Elke granaat vernielt een punt, waarmee men
zich zou kunnen oriënteeren. Zoo gebeurde het, dat onze commandant verdwaalde, en hij
aan het hoofd van de compagnie uit den eenen greppel in den anderen liep, en uit het
eene granaat-gat in het andere viel. En allen volgden getrouwelijk zijn voorbeeld. In
560 tot begin volgde op elken val in een kuil een min of meer krachtige vloek. Maar toen
de modder ons tot aan de borst reikte en bij eenigen van ons zelfs tusschen den kraag
van de jas drong, vatte men alles van den humoristischen kant op. Het duurde niet
lang of onze compagnies-commandant moest ons het zwijgen opleggen en alle
vroolijkheid verbieden, want wij waren slechts 500 Meter van den vijand verwijderd,
die ons zijn groeten sissend en huilend over het hoofd zond.
565 De weg naar de loopgraaf is gewoonlijk 1½ uur lang. Door het vuur van den vijand
werden wij echter gedwongen, een omweg te maken, zoodat wij vier uur onderweg waren,
voor wij onze plaats van bestemming bereikten.
De pen is niet in staat te beschrijven, hoe de compagnie er toen uit zag. Meer dan
een vinger dik lag de modder op ons geplakt, ons "veldgrijs" was van de voeten tot de
570 patroontasschen in een gele kleikleur veranderd. De jassen dropen van den regen.
Toch was de stemming der "Rijnlanders" goed gebleven. Als er niet stilte
gecommandeerd was, dan zouden wij zingend door het modderbad getrokken zijn. Acht-en-
veertig uur moesten wij in de voorste loopgraaf blijven, door granaat-vuur bestookt.
Ook hier stonden wij in de modder of in het water tot aan de knieën. Acht-en-veertig

575 uur kregen wij rust, om daarna weer dezelfde stelling in te nemen. Dat deze rusttijd niet voldoende was om ons slechts oppervlakkig schoon te maken, is te begrijpen. Wie weten wil, hoe wij er uitzagen, toen wij in St... binnenrukten, moet uit klei soldaten-figuren maken, maar mag ze niet verven, anders lijken zij niet...

580 *Het waarnemen van artillerie-uitwerking.*

Wij lagen eenige uren op het natte stroo uit te rusten, toen de telefoon klonk. "Bericht van het bataljon: Er komt vandaag geen artillerie-waarnemer. De compagnie, die X bezet heeft, moet probeeren waarnemingen te verrichten en de geschikte doelpunten aangeven."

585 De luitenant zeide tot mij: "Nu "Gefreiter", als journalist kunt u wel waarnemen". Ik kwam gapend uit mijn deken; deed mijn natte jas aan, sloeg een stuk tent-doeek om mijn beenen, nam veldkijker en compas en ging naar de ruïne, om een geschikt waarnemingspunt te vinden. Een half ingestorte muur gaf een voldoende uitzicht, maar bood intusschen ook den vijand de gelegenheid mij uit zijn stelling, 150 K.M. verder, 590 eenvoudig weg te schieten.

Slechts aan het feit, dat de Franschen druk bezig waren met hun kookgereedschap, heb ik het te danken, dat ik deze regels nog kan schrijven.

Het doel, dat wij moesten beschieten, lag ongeveer 50 M. naar rechts en bestond uit een huis, waaruit wij steeds flank-vuur kregen.

595 Met behulp van het compas werd het doel voor de artillerie aangegeven, en het duurde niet lang, of door de telefoon klonk: "Vuur" en boem – de granaat suisde voorbij – "50 meter verder naar links, en even zooveel meter korter instellen" – "vuur" – boem! "Nog 25 meter verder links, hoogte goed" – "vuur" – boem! – Rechter hoek getroffen! 5 meter naar links". Boem! Toen sloeg de granaat in het dak, pannen en balken vlogen 600 door de lucht. "Een treffer". Boem! Boem! Boem!

Slag op slag sloegen de granaten in het gebouw, tot de vlammen er uit oplaaiden. "Het doel brandt", meldde ik, en met vuren zal opgehouden worden, was het antwoord, dat ik kreeg.

Tevreden ging ik naar den kelder, om mij met een kop koffie wat te verkwikken.

605 Nauwelijks had ik echter den eersten slok genomen, of daar ging de telefoon, die mij als burger ook al zooveel last bezorgde.

"De zware artillerie zal den oostelijken rand van L. onder vuur nemen. Wilt u verder waarnemen?"

Zuchtend klom ik op mijn waarnemingspost en daar klonk weer: "Schot onderweg".

610 Eenige seconden later was er in de lucht een gesuis waar te nemen, dat spoedig in hevigheid toenam.

Daarop kwam er in de aangegeven richting een witte rookwolk, een doffe knal volgde. Knal op knal volgde: sommige in de verte, andere wat dichterbij, maar de meeste schoten waren treffers.

615 Toen na 1½ uur het bericht: "vuur-pauze" kwam, had ik mijn middageten zeker verdiend. Het vuur werd den geheelen dag ternauwernood beantwoord, een bewijs voor de treffers van onze kanonnen.

Toen wij 24 uur later in een andere stelling kwamen, werd ik door den majoor wegens "uitstekende waarnemers-diensten" geprezen en tot officier bevorderd.

620

Verhalen van den "ooggetuige".

De "ooggetuige" in het Britsche hoofdkwartier heeft weer eens een verslag gezonden, loopend tot 24 Dec. Veel nieuws omtrent de krijgsverrichtingen kan hij niet vertellen, maar hij deelt eenige bijzonderheden mede over den strijd in de lucht.

625 Hoewel, zegt hij, het weer voor de luchtvaart nu niet zoo heel gunstig was, worden toch tal van verkenningen gedaan en herhaaldelijk kwam het tot botsingen, waarbij echter steeds de Duitschers gedwongen werden achter hun liniën te landen. Bij een dezer gelegenheden had een vlieger een onaangenaam avontuur. Toen hij een bom liet vallen kwam die terecht in de strik van een touf, dat van het vliegtuig afhing. Het 630 was niet mogelijk de bom te bereiken, en evenmin was het mogelijk te landen.

Eindelijk echter slaagde de waarnemer, die met den bestuurder was opgestegen, er in met zijn voet het touw te bereiken en hij slingerde dat nu zoo lang heen en weer tot de bom omlaag viel.

635 Verder maakt de "ooggetuige" melding van het verhaal, van een Fransch soldaat, die bij vergissing teen hij als ordonnans dienst deed, een vijandelijke loopgraaf met vijftig Duitschers bemand, naderde. De man verloor zijn tegenwoordigheid van geest niet en sommeerde met krachtige stem de vijanden tot overgave. De Duitschers meenend dat deze enkele man ongetwijfeld de aanvoerder moest zijn van een groote macht, staken de handen in de hoogte. Toen riep de Franschman eenige kameraden, in een op 640 korten afstand gelegen loopgraaf, en alle Duitschers werden gevangen genomen.

Dit is al zoo wat het voornaamste wat dien ooggetuige in het Britsche hoofdkwartier met te vertellen. Niets toont zeker beter het gebrek aan belangrijk nieuws.

Op het Oostelijk oorlogstooneel.

645 **De terugtocht der Oostenrijkers in Galicië.**

LONDEN, 30 Dec. (Reuter.) Het officieele rapport van het Russische hoofdkwartier zegt, dat de vlucht der Oostenrijkers door de Karpathen Zondag elke vroeger aan dat leger toegebrachte nederlaag overtreft.

650 In de omgeving van Doekla lieten de Oostenrijkers bij hun wilden en overhaasten terugtocht alles achter, zelfs documenten van den staf, kaarten, vaandels, geld, bovendien reusachtige hoeveelheden wapens, munitie en levensmiddelen. De Russische cavalerie vervolgt den vijand scherp en maakt vele krijgsgevangenen.

Op Zee.

655 **Een mislukte aanval op de haven van Pola.**

Een Reutertelegram maakte gisterenmorgen melding van een aanval door een Fransche onderzeeboot op "een" vijandelijke haven, waarbij het vaartuig in stalen kabels verward geraakte en ternauwernood aan vernietiging ontkomen was.

660 In de "Daily Chron." vinden wij een telegram van den Milaneeschen correspondent van dat blad, dat blijkbaar betrekking heeft op dit voorval.

Volgens dit bericht zouden eenige Fransche onderzeebooten een aanval op de Oostenrijksche oorlogshaven Pola, waar de Oostenrijksche vloot ligt, in den zin hebben gehad.

665 Daartoe kreeg de "Curie" order een poging te doen om in de haven door te dringen en zoo mogelijk vijandelijke schepen te torpedeeren.

De "Curie" slaagde erin den haveningang te bereiken, doch stootte daar op een stalen net, dat dwars voor den ingang was gespannen.

670 Terwijl men poogde terug te gaan, ontdekte een Oostenrijksche koopvaarder de "Curie" en maakte onmiddellijk alarm. De kustbatterijen en forten openden het vuur; twee projectielen troffen den onderzeeër, die langzaam zank. De kapitein en de bemanning, één matroos uitgezonderd, konden zich al zwemmende redden. Zij werden krijgsgevangen gemaakt.

Watervliegtuigen.

675 De maritieme medewerker van de "Times" nog eens wijzend op de welgeslaagde raid der Engelschen tegen Cuxhaven en op het verschil wat militaire beteekenis betreft van dien raid tegen een militair belangrijke plaats met de raids der Duitschers tegen Engelsche kustplaatsen zonder eenig strategisch belang, merkt op dat ook deze gebeurtenis weer eens de geringe waarde der Zeppelin's heeft getoond: De onmacht der
680 Zeppelin's tegenover geschutvuur moet eens en vooral de dreiging te niet doen, die door de overdreven verhalen over deze luchtschepen hieraan werd gehecht. En ook de Deutsche hydroplanes, hoewel beter ageerend dan de luchtschepen hadden geen succes. In scherpe tegenstelling met de hulpeloosheid der verdediging was echter de krachtige uitwerking van den Britschen aanval op, onder en boven water. "Men weet niet wat het
685 meest te bewonderen, het behendig manoeuvreeren der kruisers ter ondersteuning hunner kameraden, de handige besturing der onderzeeërs bij het oppakken der vliegers op het water, of den moed en de volharding der vliegers bij hun gewaagde onderneming.

690 "Het stemt tot voldoening dat de hydroplan in handen der Britsche zeelieden zijn nut als offensief wapen heeft bewezen. De heer Churchill zeide in Maart: zoowel in aantal, hoedanigheid en ervaring staan wij wat het gebruik van watervliegtuigen betreft aan de spits." Wat het laatste aangaat heeft de raid van den Kerstdag de bewering van den Eersten Lord volkomen bevestigd."

De Engelsche op de Deutsche kust.

695 Over de gewelddadige verkenning van Engelsche schepen in de richting van Cuxhaven, meldt de correspondent van de "Daily Mail" te Harwich nog het volgende:

De Britsche eskaders stoomden in den avond vóór Kerstmis uit om zich te verzamelen. Aan boord van de moederschepen bevonden zich watervliegtuigen. In eerste linie voeren de lichte kruisers "Arethusa" en "Undaunted"; daarachter volgden torpedobootjagers en
700 onderzeebooten. Bij kalme zee en helder weer, als ware het zomer, kwamen de schepen in de nabijheid van Cuxhaven aan de Elbmond, waar zij in een dichten nevelbank terecht kwamen. Zeven watervliegtuigen gingen toen de lucht in en wierpen bommen op de bekende ligplaatsen van de Deutsche schepen en op de stad. De vliegers zagen niets dan een dwarrelende mist; zij gelooven echter de gasfabriek geraakt te hebben, en
705 eveneens een schip.

Het geluid van de ontploffingen deed de Deutsche luchtvloot ijling te voorschijn

komen.

Twee Zeppelins stegen op, benevens drie of vier watervliegtuigen. Zij kwamen vlug opzetten en openden een snelvuur met bommen.

710 "Een van de Zeppelins voer vlak over ons heen, vertelde een der opvarenden van een Britsche kruiser; het luchtschip zag er uit als een groote grijze walvisch en was veel grooter dan ons schip. De bemanning strooide bommen om ons heen, maar wij wisten ze gelukkig te ontwijken."

715 De strijd werd geleverd onder, aan en boven de oppervlakte van de zee. Aan beide zijden werd men in zijn bewegingen gehinderd door de mist.

Een Zeppelin maakte jacht op een Engelsche torpedobootjager, kreeg het vaartuig tusschen twee mistbanken onder vuur; maar, hoewel de bommen dicht om het schip heen vielen, werd het niet getroffen; vlug als een rat wist het tenslotte in een andere mistbank te ontkomen.

720 Ondertusschen was een gevecht ontstaan in de mist, als een sneeuwballengevecht op een duistere vlakte; tusschen de "Authusa" en den vijand. Duitsche onderzeeboten schoten torpedo's af op den Engelschman, doch zonder hem te raken. Telkens als zij een Zeppelin in het vizier kregen, vuurden Engelsche kruisers met hun 6-inch-kanonnen. Maar het was moeilijk om uitwerkingsvuur af te geven met dit bedriegelijke licht, 725 toch is vermoedelijk een Zeppelin geraakt.

Daarmede liep het gevecht ten einde. De Duitschers keerden naar hun basis terug. Drie uur lang stoomden de Engelsch torpedobootjagers om de vloot heen om een aanval van onderzeeërs te voorkomen. Vervolgens wachtte de onderzeeboten op een afgesproken plaats de terugkomst af van de watervliegtuigen.

730 Van de zeven vliegers kwamen er drie ongedeerd aan boord. Drie anderen werden drijvende gevonden. Zij werden aan boord gehaald en hun machines in den grond geschoten, teneinde ze niet in 's vijands handen telaten vallen. Zoals men weet, is één vlieger waarschijnlijk omgekomen.

(Ongecorrigeerde)

735

BELGIË.

Grensverbinding.

Te Hoogstraeten, even over onze grens gelegen aan de lijn Breda-Rijsbergen-Hoogstraeten der Zuid-Nederlandsche Stoomtrammaatschappij, is de volgende 740 bekendmaking afgekondigd:

Om met de stoomtram te reizen moet men in het bezit zijn van een "Passierschein". Deze "Passierscheinen" zullen gegeven worden in de tram. Om deze "Passierscheinen" te 745 bekomen, moet men voorzien zijn van een identiteitsbewijs, geteekend door den burgemeester en voorzien van een portret van den houder. Het wordt nogmaals bekend gemaakt, dat het verboden is zonder "Passierschein", afgegeven door de militaire overheid, met velo (fiets) te rijden.

Wie toch per velo zal rijden zonder "Passierschein" zal worden beboet en de velo zal in beslag genomen worden. De burgemeesters hebben het vorenstaande overal bekend te 750 maken.

HIRCHMAN, Oberleutnant,
Hoogstraeten, 23 Dec. 1914.

Voedsel voor de bevolking.

755 BRUSSEL, 3 ODec. (W. B.) Het Duitsche bestuur bepaalde, bij verordening van 17 Dec., dat, in het belang der burgerlijke bevolking van België, tot nader order het buitenlandse meel, bereid uit graan dat door het "Comité national de Secours et d'alimentation" wordt aangevoerd, van de rechten, die daarvan volgens de Belgische voorschriften moesten worden geheven, zal worden vrijgesteld.

De Duitschers in het Belgische schietkamp.

Men zal zich herinneren, dat den Duitschers bij de overgave van Maubeuge en Antwerpen talrijke stukken geschut in handen vielen, zij het ook, dat de meeste kanonnen de 760 sluitstukken misten en dus (voor het oogenblik) onbruikbaar waren.

765 Al dit geschut is door de Duitschers onder handen genomen (waarschijnlijk in de werkplaatsen van Krupp) en in orde gebracht. En thans worden daarmede, zoo lezen wij in de "Echo Belge", in het schietkamp bij Beverloo schietoefeningen gehouden. De toegang tot het kamp is ten strengste verboden.

770 Hetzelfde blad meldt, dat des nachts te Beverloo talrijke treinen, meerendeels bestaande uit gesloten waggons, aankomen. Zij rijden door tot de uitgestrekte vlakte, waar ook de schietoefeningen worden gehouden. Vermoedelijk voeren dezen treinen de lijken aan van de gesneuvelden aan het Yserfront, welke hier worden begraven.

DUITSCHLAND.

Kerstmis in de stad en aan het front.

775 (Van onze Berlijnschen correspondent.)

BERLIJN, 28 Dec.

't Is of de drommel er mee speelt. Toen in dezen oorlogszomer een ieder zoo snel mogelijk, hals over kop, van strand en bosch, berg en meer naar huis terugkeerde, bang voor onaangename incidenten aan vreemde grenzen, voor dagen lange treinreizen in
780 het eigen land, scheen de zon zoo lekker als zij in jaren niet gedaan had en bleef ze weken lang schijnen over de leege badplaateten en de stille berghutten.

In de laatste jaren was het te Berlijn tijdens de Kerstdagen geweest òf storm met regen òf onnatuurlijk zoel weer, geen sneeuw, geen droge vorst. En zonder sneeuw is
785 een "Weihnachten" toch eigenlijk geen "Weihnachten". De witte vlokken dienen die dagen dicht te vallen, het geluid te dempen van de wereldstad op den stillen, heiligen avond.

En werkelijk dit jaar, nu alles het onderste boven gehaald, de wereld uit haar voegen geraakt is, men in Duitschland zelfs het Kerstfeest met eenigen angst tegemoet zag, kwam de sneeuw precies op tijd. De wollige vacht bleef de eerste dagen niet lang
790 liggen. De thermometer wilde niet tot het vriespunt dalen. Maar er werd toch gerodeld in het Grunewald, dat nu plotseling zoo sprookjesachtig mooi geworden was en op het rijpad van den breeden Kurfürstendamm zag ik in den avond zelfs een ski-looper, die er over het bevroren mixtum van modder en sneeuw schuifelde.

Nu vriest het flink, en de vooruitspringende stukken van gevels en daken dragen
795 harde, witte hoeden.

De sneeuw was er, die noodig is om de werkelijke stemming te geven aan het Kerstfeest. Dit jaar in het bijzonder, nu de gevoelens verre van opgewekt waren. In de stad is deze stemming echter meegevallen. Berlijn laat zich niet zoo gemakkelijk uit zijn gewone doen brengen. De handelaars in kerstboomen, die hun
800 bedrijfskapitaal niet durfden steken in de onderneming tijdens oorlogstijd, zullen zich de haren uit het hoofd getrokken hebben van spijt. De aanvoer van boomen bedroeg slechts honderd spoorwegwagens tegen vierhonderd in normale tijden. Dinsdag voor Kerstmis raakte de voorraad echter reeds zoo goed als uitverkocht, niettegenstaande de prijzen met honderd procent verhoogd waren. De speculanten, die het er op gewaagd
805 hadden, maakten schitterende zaken. Voor een zielig boompje, één meter hoog, moest drie Mark betaald worden. Natuurlijk regende het bestellingen bij de naburige houtvesterijen. Maar deze waren slechts in staat voor een klein gedeelte te voldoen aan de aanvraag. Had een handelaar nog een paar dozijn boomen weten machtig te worden, dan was zijn boschje in een kwartier weg gesjouwd. Zelfs al vroeg hij voor
810 een paar meter langen boom tien Mark.

Op Donderdagmorgen brak de run van de menschen, die tot het nippertje gewacht hadden, in de hoop dat er dan nieuwe aanvoer zou zijn en dat de prijzen zouden dalen, los. Alle pleinen en hoofdstraten werden afgezocht. Tevergeefs. Naar de stations, waar de
815 kerstboomen afgeladen worden, draafden de Berlijners, die toch zoo graag hun dennetje wilden hebben. Tevergeefs. Menschen bij wie het op een paar Mark niet aan komt, snelden per auto van het westen naar het noorden en vandaar weer naar Moabit, vervolgens naar het zuiden. En ze waren heel blij, wanneer ze op den bok van de auto een klein boompje laden konden, dat onder de vijf mark toen niet meer te krijgen was. Liep er iemand met een den over straat, dan werd onmiddellijk van alle kanten den
820 gelukkige gevraagd, hoe hij in dit kostbaar bezit gekomen was, waar dan in hemelsnaam nog boomen te koop waren.

Uit de kwekerijen werden de miniatuursparrren in potten gehaald en tegen grof geld verkocht. Uit de voortuinen werden de... boomen gekapt, die met eenige fantasie wel konden doorgaan voor een kerstboom.

825 De Berlijner bedacht zich op het laatste oogenblik en wilde toch op den heiligen avond zijn groenen kaarsenboom hebben. Evengoed als zijn "Lebkuchen", die Donderdagmorgen in Berlijn ook al niet meer te koop waren. De groote kookwinkels, de warenhuizen hadden voor geen pfennig "Lebkuchen" meer. Zoo moet het gegaan zijn met nog andere tegen Kerstmis algemeen verlangde artikelen. De industrie had niet
830 gerekend op zoo'n sterke navraag in deze buitengewone tijden en bracht dus een te geringen voorraad op de markt.

Wel een staaltje hoe weinig Berlijn zich Boor den oorlog van de wijs laat brengen! En zoo was het op de Kerstdagen weer de gewone drukte van menschen, die elkaar bezoeken om den Kerstboom en de geschenken te bekijken, was het weer een geloop en
835 gerij als altijd. In de stad krioelde het van militairen. Wie eengszins aan het front gemist kon worden, kreeg verlof om de feestdagen thuis door te brengen. En opnieuw waren de wachtkamers, trappen en perrons van een paar stations overvol veldgrijze uniformen. Vijf maanden gebeden begon de strijd. Het was midden in den zomer en de

840 soldaten droegen op den helm en den geweerloop groen en bloemen. De zomer werd herfst
en de herfst winter. Nu, na vijf maanden, konden mannen de vrouwen en kinderen weder
zien. Een paar dagen slechts zou de vreugde duren. Dan moest weer de reis aanvaard
worden naar het verre, vreemde land, waar het gevaar zoo groot en de ontbering zoo
wreed is.

845 Nu, na vijf maanden, zal het tweede afscheid nog harder gevallen zijn dan het eerste.
En er werd op geweer en helm geen takje van den Kerstboom gestoken...

850 Weken geleden reeds zijn de extra-treinen en de auto's volgeladen met kerstgeschenken
naar het oosten en het westen vertrokken. En de Berlijnsche bladen, die, zooals ik
vroeger schreef, rijkelijk aandeel hebben genomen in deze liefdadigheid voor de arme
soldaten, zonden natuurlijk een medewerker met trein of auto mee. In de Kerstnummers
van de kranten lazen we de verhalen, hoe dankbaar de soldaten geweest waren, hoeveel
moeite het dikwijls gekost had op tijd te zijn.

855 De oorlogscorrespondent van de "Vossische Zeitung" vertelt hoe het Kerstfeest gevierd
werd te Stenay, niet ver van Verdun dus. De commandant had de soldaten in zijn
kwartier laten komen, waar een groote boom brandde. De mannen kregen hun geschenken,
een soldatenkoor zong de bekende liederen, onder andere het lied van Beethoven
"Stille Nacht, o giesse Du Himmelsfrieden in mein Herz", dat bij het gedonder van de
kanonnen en het geknetter van de geweren misschien wel een aangrijpenden, maar toch
ietwat zonderlingen indruk moet gemaakt hebben. Tijdens de plechtigheid werd een
860 gedeelte van de manschappen naar de loopgraven teruggecommandeerd, omdat de Franschen
een aanval deden.

In den "Lokal-Anzeiger" wordt verteld:

865 "Eindelijk hadden wij de plaats bereikt, waar de loopgraven begonnen. Ik had gedacht,
hier en daar in de loopgraven een brandend boompje te zien. Boomen waren er, maar
geen Kerstlichtje straalde mij tegemoet. Met den wind kwam brandlucht aangewaaid. Een
boerderij in de buurt ging in vlammen op...

"Ook een Kerstlicht!"

870 "Maar het werd toch feest in de loopgraven. Een indrukwekkende plechtigheid. De
kolonel liet de soldaten aantreden en hield een toespraak. Hij wees er zijn mannen
op, dat zij geroepen waren hier de wacht te houden, opdat thuis vrouw en kind
ongestoord den kerstboom zouden kunnen aansteken." Vandaag moeten wij hier afstand
van doen. Wij mogen ook niet zingen, moeten heel stil zijn. De vijand denkt
misschien, dat hij ons overrompelen kan. Dan vergist hij zich. Mochten de Franschen
werkelijk komen, dan ben ik overtuigd, dat zij op een warme ontvangst kunnen
875 rekenen."

De redevoering van den regiments-commandant was geëindigd en het Kerstfeest tevens.
Voor een overrompeling zijn velen, vooral in niet-militaire kringen bang geweest.
"Als onze mannen, bij het genot van hun sigaar, koek en worst, bij het licht van den
Kerstboom, maar niet hun waakzaamheid verliezen!" hoorde men in de laatste dagen
880 dikwijls zeggen. Deze zorg was wel overbodig. Hoe sterk de gedachten ook geweest
zullen zijn aan het verre vaderland, de vijand op een paar honderd meters afstand
wordt er niet door vergeten. En de poging van de Franschen en Engelschen om op den
heiligen avond door te breken bij Nieuwpoort is dan ook, volgens den Duitschen
Generalen Staf, mislukt. Bij dit ernstige gevecht schijnt het gebleven te zijn aan
885 het westelijk front.

De opperbevelhebber in de Marken had verboden dat er van Vrijdagmorgen tot
Zondagmorgen uitkwam een krant in het gebied, waarover hij te bevelen heeft. De beide
890 Kerstdagen moesten voor iedereen vrije dagen zijn, behalve dan voor de arbeiders in
staatsfabrieken of in fabrieken, die oorlogsmateriaal vervaardigen. Het leek ietwat
hard, het publiek tweemaal vier-en-twintig uur onkundig te laten van de
gebeurtenissen op de oorlogsterreinen. Zondagnacht tegen twee uur verschenen de
eerste morgenbladen. Ik hoorde van iemand die op dit late uur nog op straat was, dat
het publiek de krantenloopers niet eens bestormde. In het begin van den oorlog
895 wachtten de menschen met ongeduld overdag en 's nachts het tijdstip af, dat er weer
een editie verschijnen zou, onverschillig van welk blad dan ook. Nu was de stemming
heel anders, veel kalmer. Zoo went men zelfs aan het allerontzettendste, aan den
wereldoorlog.

900 En ik geloof, dat velen er den opperbevelhebber dankbaar voor geweest zullen zijn,
dat men door zijn toedoen eens twee dagen van nieuws verstoken bleef. Men kreeg
eindelijk dan een gevoel, dat op rust begon te lijken.

Zend dit blad na gebruik naar onze militairen of een interneeringskamp!

905 **OOSTENRIJK.**

Een pessimistisch oordeel.

LONDEN, 29 Dec. (Reuter.) De "Times" bevat op een in het oog vallende plaats een brief, geteekend "een neutrale vriend", waarin wordt gewezen op den ernst van den toestand in Oostenrijk.

910 De schrijver zegt: "De Oostenrijkers zien zeer goed in, dat zij door de Duitschers opgeofferd zijn en dat het niet lang zal duren of zij zijn totaal verslagen. De Oostenrijkers erkennen, dat zij Galicië, Bosnië en Herzegovina zullen verliezen en dat Hongarije zich misschien zal afscheiden. Hun eenige zorg schijnt te zijn Weenen te beveiligen.

915 De oorlogsleening is een totaal fiasco. Weliswaar is het bedrag der inschrijvingen vrij hoog, er is echter voor het meerendeel ingeschreven door banken, die er op rekenden, dat hun deposito's zouden toenemen, waardoor zij het noodige geld in handen zouden krijgen voor de stortingen. Daar het publiek echter dien weg niet is uitgegaan, kunnen de banken het bedrag, waarvoor zij hebben ingeschreven, niet

920 fourneeren. Het bedrag der leening was niet vastgesteld, maar de lijst bleef gedurende een aantal dagen open voor inschrijvingen zonder beperking van het bedrag. In één woord: "Het krediet van de regeering schijnt totaal geschokt".

925 **ENGELAND.**

Hoe de praatjes in de wereld komen.

Te Edinburg staat thans een jonge dame terecht, miss Kate Hume, een zeventienjarige, wegens het schrijven van twee vervalschte brieven met ernstige beschuldigingen omtrent door de Duitschers bedreven wreedheden.

930 In September werd er te Dumfries een verhaal bekend over in België door de Duitschers gepleegde gruwelen, waarvan een uit Dumfries afkomstige pleegzuster het slachtoffer zou zijn geworden. Maar weldra bleek dat dit slachtoffer, mej. Grace Hume, veilig en wel zich te Huddersfield bevond en dus nimmer door de Duitschers mishandeld had kunnen worden. Hoe was het praatje omtrent deze mishandeling in de wereld gekomen?

935 Het bleek dat de zuster van de verpleegster, de thans terechtstaande Kate Hume, uit Vilvoorde bij Brussel twee brieven had ontvangen, een van Grace Hume, die daarin meedeelde dat ze stervende was, na gevaarlijke mishandelingen te hebben doorstaan; de tweede van een andere verpleegster, Mullard geheeten, die mededeelde bij het sterven van Grace Hume aanwezig te zijn geweest en tevens bijzonderheden over de gepleegde

940 gruwelen vertelde. Het onderzoek dat werd ingesteld, toen bleek dat de "overleden" verpleegster Grace Hume nimmer in België was geweest en nog springlevend was, had tot resultaat, dat ernstige verdenking rees tegen Kate Hume, die de brieven had ontvangen, dat deze zelf de brieven had geschreven en deze verdenking bleek gegrond, want Kate Hume erkende dat zij de schrijfster van de brieven was en verklaarde haar

945 zonderlinge daad door den toestand van depressie, waarin zij indertijd verkeerde, diep onder den indruk van de verhalen in de bladen over de in België gepleegde gruwelen. Zij had zich zoo ingeleefd in de voorstelling, die zij zich van den toestand in België maakte, dat ze werkelijk zich de waarheid verbeeldde van hetgeen ze schreef en dat ze waarlijk meende dat haar zuster, van wie ze in langen tijd niets vernam, gedood was.

950 De deskundigen verklaarden voor de rechtbank dat Kate Hume niet als een krankzinnige mocht worden beschouwd, maar dat ze hysterisch was aangelegd. Het proces zou gisteren worden voortgezet.

955 **RUSLAND.**

Samenwerking der geallieerden.

De "Times" deed onlangs het denkbeeld aan de hand, dat de geallieerden tot nauwere strategische samenwerking zouden komen. Dit denkbeeld vindt bij de "Roesko Slovo" een gunstig onthaal. Dit blad wijst er op, dat de kracht van de Duitsch-Oostenrijksche legers voor een groot deel is gelegen in de eenheid van het opperbevel, dat feitelijk bij den Duitschen generalen staf berust. Het doet verder uitkomen, dat men de kracht der Duitschers, die, zooals ook de "Times" meende, wellicht nog wel een nieuwe 4

960 miljoen man in het veld kunnen brengen, niet moet onderschatten. En daarom betoogt het Russische blad, dat het gewenscht zou zijn, de ministers van oorlog en marine der verbonden staten te Londen in conferentie te doen bijeenkomen, zoo spoedig mogelijk liefst, om over een gemeenschappelijk plan de campagne het eens te worden. De correspondent van de "Times" te Petersburg neemt deze opmerkingen van het

965 Russische blad tot aanleiding om er nog eens op te wijzen, dat de openbare meening in Rusland door de bladen op een dwaalspoor is gebracht over het aantal der Duitsche troepen aan het oostelijk front. Ongetwijfeld, zegt hij, zijn de bladen daarbij

beziend geweest door de beste bedoelingen, om de teleurstelling te verjagen die <fe
onmacht van de Russische legers tot spoedige opmarsch heeft gewekt. Maar de
courantenberichten hadden een andere uitwerking. Men meende nu onder het volk, dat de
975 hoofdmacht van het Duitse leger tegen Rusland ageerde en trok nu de conclusie, dat
de bondgenooten in het westen toch wel wat al te slap waren in hun actie tegen den
vijand. In plaats van de vertraging in de Russische operatiën te vergoelijken,
dreigde deze campagne der bladen tot betreurenswaardig misverstand aanleiding te
geven. De correspondent van de "Times" wijst er dus nog eens op – en ernstige
980 Russische bladen hebben dit ook erkend – dat de hoofdmacht der Duitschers tegen het
westen is gericht. Er staan vijftig Duitse corpsen aan het westelijk front. 20 aan
het oostelijk. Bij deze laatste komen dan nog een achttiental Oostenrijksche corpsen,
zoodat de toestand dus deze is, dat in het westen 50, in het oosten ongeveer 40
vijandelijke legercorpsen ageeren. Bovendien is de hoedanigheid der Duitse troepen
in het westen hooger dan die der troepen in het oosten.
985 En wijzend op de trage vorderingen der Russen in Oost-Pruisen – daar de
strijdkrachten aan weerszijden ongeveer gelijk zijn – merkt de correspondent van de
"Times" op, dat juist hierin voor de Russen een les moet zijn gelegen om de
moeilijkheden aan het westelijk front juist te schatten.

990 **TURKIJE.**

Een "fetwa" tegen Hussein Kamel.

KONSTANTINOPEL, 30 Dec. (W. B.) Een officieele mededeeling zegt, dat tegen Hussein
Kamel, zoon van den vroegeren Khedive Ismail-pasja, een fetwa is uitgevaardigd, wjl
hij gepoogd heeft de souvereiniteit van Turkije over de provincie Egypte te schenden,
995 door de misdadige onderwerping dezer provincie aan de heerschappij van Engeland te
bevorderen. De officieele mededeeling voegt daaraan tevens toe, dat besloten is
Hussein Kamel van zijn rang en onderscheidingsteekenen vervallen te verklaren, en hem
voor den krijgsraad van het I Ve legerkorps, dat voor Egypte competent is, terecht te
doen staan. Aan dit legerkorps is een daartoe strekkend bevel gezonden.

1000 **ITALIË.**

De Italianen in Valona.

ROME, 30 Dec. (Reuter.) Het regiment bersaglieri, dat te Valona geland is, werd
ontvangen door den Italiaanschen admiraal, den consul en de plaatselijke
1005 autoriteiten. De troepen marcheerden door de stad met een Italiaansche en Albaneesche
vlag aan het hoofd. De bevolking juichte het regiment toe.
Een bataljon blijft te Valona, een gaat naar Canina, het derde naar Arto, beide
plaatsjes in de nabijheid van Valona.

1010 **VEREENIGDE STATEN.**

Uit het Amerikaansche Huis van Afgevaardigden.

WASHINGTON, 29 Dec. (Reuter.) De republikeinsche leider Mann keurde in een rede in
het Huis van Afgevaardigden de politiek der regeering ten aanzien van Mexico scherp
af, maar verklaarde in te stemmen met het protest aan Groot-Britannië over het
1015 inbeslag nemen van neutrale schepen.

Amerikaansche scheepvaart.

WASHINGTON, 29 Dec. (Reuter.) Het voorloopig rapport over scheepvaart-toestanden, dat
bij den Senaat is ingekomen, kenschetst de vrachttarieven als onredelijk en
1020 buitensporig.
President Wilson geeft daarin te kennen, dat de regeering de quaestie der contrabande
slechts ter hand zou nemen onder voorwaarde, dat zij verzekerd was van absoluut
eerlijke vrachtlijsten. De regeering was echter in groote verlegenheid gebracht,
doordat sommige verscheperen contrabande hadden verborgen onder ladingen goederen, die
1025 geen contrabande waren.

De nota van de Ver. Staten.

NEW-YORK, 30 December. (Reuter.) De bladen bespreken op de meest gematigde wijze de
Amerikaansche nota aan Engeland. De "Evening Sun" zegt: de vijanden van Engeland
1030 mogen die nota uitleggen als een aanwijzing van vijandigheid jegens Engeland, maar
zulk een uitlegging is dwaasheid en bovendien onjuist.
De "Post" zegt: Er is geen sprake van, doch alleen van waakzame zorg voor de rechten
der neutralen, en wij twijfelen niet aan het redelijke en vriendschappelijke oordeel
van Engeland.

1035

ZUID-AMERIKA.

De stemming in Zuid-Amerika jegens Duitschland.

LONDEN, 29 Dec. (Reuter.) De pogingen van Duitschland om te bewerken, dat Zuid-

1040 Amerika zijn souvereiniteit over België zou erkennen, zijn geheel mislukt. De correspondent van de "Daily Telegraph" te Washington zegt, dat men moet afwachten of dezelfde valstrik als voor de Argentijnsche republiek, ook voor de andere republieken gespannen zal worden.

Volgens de inlichtingen, ontvangen door Naon, gezant van Argentinië te Washington, en door Bryan overgebracht, trachtte Bethman Hollweg Argentinië te bewegen, Duitschlands

1045 recht te erkennen op de annexatie van België als vazalstaat in den trant van Beieren. De laatste conferentie van Latijnsch-Amerikaansche diplomaten, welke door Bryan werd bijgewoond, heeft een geheime motie aangenomen, waarbij alle landen van het Westelijk Halfrond de verplichting op zich nemen, aan Duitschland de erkenning te weigeren, zooals de Duitse regeering trachtte te verkrijgen door voorstellen aan de

1050 Argentijnsche vertegenwoordigers te Antwerpen en te Berlijn.

Bovendien besloot de conferentie, dat Amerika de meest strikte neutraliteit zou bewaren gedurende den oorlog. Men was algemeen gunstig gestemd voor de geallieerden. De houding der Vereenigde Staten en der Amerikaansche landen in zake Duitschlands pogingen om België te annexeeren is natuurlijk voor den Britschen vertegenwoordiger

1055 te Washington een groote voldoening. De hooge ambtenaren in de Vereenigde Staten verklaren dat, wanneer Duitschland openlijk pogingen doet om België te annexeeren, alle landen van Amerika zich tegen de Duitschers zullen wenden, ook tegen de vele Amerikanen, die van Duitse afkomst zijn.

Het werpen van bommen op Dover en Nancy, in de vorige week, heeft te Washington

1060 groote ontstemming gewekt.

AVONDBLAD. Tweede Blad.

BINNENLAND.

1065 **Onze post en de Engelsche censor.**

Een verslaggever van "De Tijd" heeft een onderhoud gehad met den directeur-generaal der posterijen:

Na een inleiding, waarin aan de reeds bekende feiten herinnerd werd, kwam het gesprek op hetgeen het *Handelsblad* gisteren omtrent deze zaak schreef. "Ik begrijp die

1070 houding niet", verklaarde jhr. Alting von Geusau. "Ik waardeer den arbeid van onze pers ten zeerste, doch wanneer op deze wijze omtrent de aanhangige zaak geschreven wordt, verkrijgt het publiek een totaal verkeerden indruk van het geval. Met welk recht kan men mij verwijten, dat ik mij, met een groot gebaar van de geheele zaak afmaak? of dat ik, nog wel zonder onderzoek, zou hebben verklaard: "alles is in orde en wij hebben geen schuld?" Ik heb eenvoudig de meest voor de hand liggende oorzaak

1075 aangegeven: door de noodzakelijkheid, wegens de mobilisatie, met een kleiner en ten deele ongeschoold personeel te werken, is het inderdaad mogelijk geweest, dat brieven, voor Duitschland en Oostenrijk bestemd, verkeerdelijk in de postzakken voor Engeland terecht kwamen, dáár door den Engelschen censor geopend werden en vervolgens

1080 zijn teruggezonden naar Nederland, waar de vergissing bemerkt werd. Bovendien, zelfs de geschoolde ambtenaren moeten in deze dagen alle aandacht bij het sorteeren in acht nemen, daar de verkeerswegen van de mail door den oorlog vaak gewijzigd zijn. Bedenkt u daarbij, dat de tijd voor het sorteeren uiterst beperkt is, daar pers en handel altijd zoo laat mogelijk komen, om, natuurlijk, nog de laatste berichten te hebben,

1085 dan is 't, dunkt me, toch mogelijk, dat er vergissingen voorkomen, zoolang mijn ambtenaren menschen zijn.

— Acht u het dan absoluut uitgesloten, dat er ontrouwe ambtenaren zijn?

— Heelemaal niet. Ik voor mij geloof het niet, maar het is natuurlijk niet absoluut uitgesloten, dat een ambtenaar voor een bod van duizend, zeg tienduizend gulden, bezwijkt, waaneer hij bepaalde brieven onderschept. Doch gelooft u, dat men in een dergelijk geval zoo naief zou zijn, de brieven weer terug te geven met het duidelijk

1090 merk, dat ze onderzocht zijn? Wie slecht genoeg is, brieven te onderscheppen, is zeker slecht genoeg, den gecensureerden brief achterwege te houden. Absoluut en onvoorwaardelijk instaan voor zijn ambtenaren kan niemand. Doch ik herhaal: ik voor mij geloof niet, dat er kwaad opzet aanwezig is.

— Hoe verklaart u het tegenovergestelde geval dat óók is voorgekomen, dat n.l. niet brieven uit Holland naar Duitschland en Oostenrijk, doch uit Duitschland en Oostenrijk naar Holland gezonden, zijn gecensureerd door Engeland?

— Even goed als men bij de eerste categorie de fout in Holland zocht, moet men bij de

1100 laatste categorie de fout in het buitenland zoeken. Ook dáár werkt men met beperkt en zeer beperkt personeel, en ook daar kunnen vergissingen voorkomen; en worden de

brieven over zee vervoerd, dan is hier of daar wel een censor, die zijn werk doet. Wij kunnen slechts herhalen, dat wie zich er toe bepaalt een "voor de hand liggende" verklaring te geven, zich naar onze meening met een breed gebaar van de zaak afmaakt.

1105 Wij meenen meer dan een "voor de hand liggende" verklaring te mogen vragen: een ernstig onderzoek, waaruit zoo helder mogelijk blijkt of er fouten in Nederland zijn gemaakt. Zoo ja, welke, en hoe zij voorkomen worden. En zoo neen dat dan een krachtig en duidelijk antwoord op de beschuldigingen der Duitsche pers gegeven kunne worden.

1110 Wij hebben reeds duidelijk uiteengezet, waarom de verklaring van den directeur ons niet bevredigt en zullen daarop dus niet verder ingaan. Hoe een brief uit Duitschland voor Nederland, door een vergissing van de Duitsche post in Engeland kan komen - terwijl van Duitschland naar Engeland geen post gaat, is ons onverklaarbaar.

De oorlogsleening.

1115 De Alg. Ned. Zuivelbond te 's-Gravenhage wekt zijn leden op tot deelneming in de oorlogsleening. Het coöperatief zuivelbedrijf heeft in de crisisdagen de meest volledige medewerking ondervonden en mag thans niet achterblijven bij inschrijving op de leening, te meer daar vele kleine boeren wellicht uit ongewoonte niet persoonlijk zullen inschrijven. Het bestuur meent, dat de gezamenlijke aangesloten fabrieken ten

1120 minste één millioen gulden kunnen inschrijven, aanvankelijk met behulp van beleening bij de Nederlandsche Bank, doch later geleidelijk met aanzuivering uit eigen middelen, of plaatsing van het bedrag onder de leden. In dit laatste geval zou het bedrag zelfs geheel in eens opgebracht kunnen worden. Het bestuur meent, dat het niet noodig zal zijn voor deze inschrijving machtiging te vragen van de leden-

1125 vergaderingen. Het ligt in de bedoeling de inschrijvingen bijeen te voegen en gezamenlijk te plaatsen.

Nederland en de oorlog.

Tentoonstelling van preciosa.

1130 Voor de tentoonstelling van preciosa, die, zooals men weet, thans in het huis Heerengracht 509 zal worden gehouden, is de schilder van Tusschenbroek uit Laren zoo welwillend een aanplakbiljet te teekenen. De toegangsprijs is, behalve voor den openingsdag, 16 Januari, ook voor Zondag 17 Januari vastgesteld op f5.

Geïnterneerde Belgische militairen te Amersfoort en Zeist.

1135 Wij plaatsen met instemming het volgende schrijven:
Aan de Redactie!
Het zij mij veroorloofd een beroep te doen op de gastvrijheid van het "Algemeen Handelsblad" en voor het volgende opneming in zijne kolommen te verzoeken:

1140 Zooals geacht mag worden algemeen bekend te zijn, bevinden zich te Amersfoort en te Zeist vele duizenden Belgische soldaten geïnterneerd. De Nederlandsche Staat zorgt voor hun onderhoud en neemt overigens alle maatregelen, die voor hun welzijn onder de omstandigheden mogelijk zijn. Een groot nadeel, aan hun verblijf in het

1145 interneeringskamp verbonden, is gebrek aan bezigheid en afleiding. Het zoude moeilijk zijn woorden te vinden, die naar waarde zouden kunnen prijzen, wat van particuliere zijde gedaan wordt om het lot dezer geïnterneerden te verzachten, door voordrachten, muzikale uitvoeringen, e.d. Zij, die er getuige van geweest zijn, hoezeer door de geïnterneerden op prijs wordt gesteld, wat in dit opzicht voor hen gedaan wordt, hebben zich kunnen overtuigen, dat de dames en heeren, die zich aan dit werk van

1150 naastenliefde wijden, een nobel en prachtig werk doen. Maar hoeveel en hoe groot genoeg zullen de geïnterneerde militairen kunnen smaken, wanneer zijzelf, door muziek, de lange uren in het interneeringskamp eenigermate kunnen opvroolijken! Een ieder, die België en de Belgen kent, weet, dat er geen dorp, noch gehucht is, waar niet een muziekkorps bestaat. Welnu, mij is bekend, dat er onder de te Amersfoort

1155 geïnterneerden ruim voldoende krachten aanwezig zijn om een muziekkorps samen te stellen. Alreeds is hiermede een klein begin gemaakt: een tiental Belgische soldaten heeft zich tot een "Harmonie" vereenigd en eenige instrumenten konden, dank zij alweer den steun van het Rijk, aangeschaft worden. Er ontbreekt echter nog zéér, zéér veel, waarvan het voornaamste wel is de muziek. Hiervoor zijn geen gelden disponibel

1160 en ter leen vragen van muziek, zooals tot nu toe gebeurde, brengt zooveel moeilijkheden van huishoudelijken aard mede, dat het niet vol te houden is. Er is zoo ontzaglijk veel in Nederland voor de Belgen gedaan dat het bijna onbescheiden lijkt nog weer bij het Nederlandsche publiek aan te kloppen om

1165 geldelijken steun voor een Belgisch doel. Maar toch durf ik dit doen, omdat ik vol vertrouwen ben, dat er zeker genoeg Nederlanders zullen zijn, die mij eene bijdrage willen zenden, ter verkrijging van de middelen, waardoor de te Amersfoort en Zeist geïnterneerden in staat gesteld kunnen worden het benodigde te verkrijgen voor een

1170 bescheiden, maar toch voldoende uitgerust muziekkorps. Wanneer men eens een oogenblik
bedenken wil, hoeveel goed men dezen mannen daarmede doen kan in hunnen toestand,
waarin zoo treurig weinig vroolijkheid gebracht kan worden, dan twijfel ik er niet
aan of de bijdragen zullen mij rijkelijk toevloeien. Elk bedrag, hoe gering ook, zal
gaarne en dankbaar aanvaard en de ontvangst er van door mij erkend worden.
Ik verzoek u, Mijnheer de Redacteur, met mijnen dank voor de opneming dezer regelen,
de verzekering mijner hoogachting te aanvaarden.
1175 G. VAN DER AA,
Consul-Generaal van België te Amsterdam.

Belgische vluchtelingen naar Engeland.

Men schrijft ons uit Vlissingen:
1180 Reeds zijn een paar maal booten naar Engeland gevaren en er zijn er nog meer
aangekondigd, die bestemd zijn voor het gratis-vervoer van personen, die in Engeland
zoo goed als zeker werk kunnen krijgen. De vakken waarin werk te vinden is, zijn:
glasbewerking, fabricage van wetenschappelijke instrumenten, zinkbewerking,
borstelmakerij, schoenfabricage (inzonderheid van mansschoenen), fabricage van
1185 gebreide goederen, alle soort van wolbewerking, matrizemaking, lederbewerking,
touwslagerij, mandenmakerij, geweerfabricage, fabricage van gereedschappen, alle
afdeelingen van het smidsvak, blikslagerij, montage, kopergietterij en bediening van
boormachines, schaaftmachines (grootte en kleine), keeksmachines, fraismachines,
rectifieermachines, revolverdraaibanken en decolleteerdraaibanken.
1190 Zij, die bewijzen kunnen overleggen dat zij tot een dezer vakken behooren, kunnen
zich bij de plaatselijke comités aanmelden en ontvangen dan een voorloopig bewijs
voor een bepaalde boot, zij moeten zich dan den dag, voorafgaande aan dien, waarop de
boot vertrekt, aanmelden bij het Engelsch comité inde douanenloods te Vlissingen en
1195 krijgen dan met hun familie gratis overtocht naar Engeland, althans als ook deze
commissie meent werk voor hen te zullen kunnen vinden, en eerst na keuring. In
Engeland ontvangen zij dan huisvesting en voedsel totdat zij tegen gewone loonen aan
het werk kunnen gaan.

Kolenquaestie te IJmuiden.

1200 In de laatste dagen worden weder eenige groote scheepsladingen steenkolen uit
Duitschland aangevoerd voor de stoomtrawlers te IJmuiden en zal waarschijnlijk de
aanvoer wel geregeld blijven doorgaan.

Tarwe en brood in Zeeland.

1205 Door den Commissaris der Koningin in Zeeland is een commissie van advies voor tarwe
en broodvoorziening ingesteld, waarvoor aangewezen zijn de burgemeesters van
Middelburg, Goes, Terneuzen, Zierikzee en Tholen, alsmede de Rijkslandbouwleeraar te
Goes, wien het secretariaat is opgedragen.

1210 **Vluchtelingen naar Engeland.**

Met de booten der Maatschappij Zeeland worden van 1 Januari af alleen Belgen naar
Engeland vervoerd, voorzien van passen gelegaliseerd door een Engelschen consul.

BEURS EN NIJVERHEID.

1215 **De Londensche geldmarkt.**

Te Londen verwacht men, dat nog verdere bedragen goud voor Fransche rekening
onttrokken zullen worden. Men zou liever zien, dat Frankrijk geen gebruik maakte van
den voordeeligen stand der wisselkoersen tot onttrekking van geel metaal, daar de
eischen, die nog aan de Londensche markt gesteld zullen worden voor het financieren
1220 van den oorlog, ten deele ook wat de bondgenooten betreft, het wenschelijk maken, dat
de positie der Engelsche Bank zoo krachtig mogelijk blijft. Natuurlijk staat hier
tegenover, dat ook de Fransche Bank belang heeft bij een zoo groot mogelijken
voorraad, vooral, nu de regeering nog steeds niet meent te moeten overgaan tot het
uitschrijven van een oorlogssleening en het uitstaande bedrag aan bankbiljetten
1225 derhalve blijft stijgen, waartegenover zoo mogelijk ook een vermeerdering van den
goudvoorraad dient te worden gesteld.
Gedurende de maand Januari moet te Londen slechts £2 millioen op nieuwe uitgiften
worden gestort, afgezien van de stortingen op de oorlogssleening op 7 en 21 Januari,
waarmede een totaalbedrag van £35 millioen zal zijn gemoeid. Met het oog op de reeds
1230 plaats gevonden volstorting en van een aantal inschrijvers, meent men echter, dat het
werkelijke bedrag waarin voorzien zal moeten worden, niet meer dan ca. £25 millioen
zal blijken te bedragen.

De Parijsche beurs.

1235 De eenige dagen geleden plaats gehad hebbende buitengewone vergadering van leden der vrije termijnmarkt van de Parijsche beurs hield zich bezig met de quaestie van de afwikkeling der loopende reportverplichtingen. Het bedrag der loopende engagemente, inclusief die van de nieuwe 3½% Fransche Rente werd opgegeven met fr. 160 millioen, waarop een koersverlies zit van fr. 40 tot 50 millioen.

1240

Petroleum-Maatschappij "Orion".

Aan het verslag over het boekjaar 1913/14 ontleenen wij het volgende:

1245 Gedurende het boekjaar bleven onze exploitaties te Tintea, Bordeni en Policiori-Arbanasi in productie, terwijl in productie kwamen onze exploitaties te Gropi, Bana-Moreni en Runen. Bovendien waren in bedrijf, maar nog niet in productie, onze exploitaties te Filipesti-de-Padure, Satue en Chiciura. Bij het einde van het boekjaar waren 26 sondes in productie en 31 boringen in aanleg.

1250 Ons boormateriaal werd, in verband met den omvang der werkzaamheden en de grootere diepten, welke onze boringen in aanleg tijdens het boekjaar bereikten, wederom aanmerkelijk uitgebreid.

1255 De productie aan ruwe olie heeft in het afgelopen boekjaar 74,328 ton à 1000 K.G. bedragen. Deze productie was aan groote schommelingen onderhevig; in de eerste twee maanden van het boekjaar was zij ongewoon laag, mede wegens gebrek aan arbeidskrachten, ten gevolge van de destijds in Rumenië gehouden mobilisatie, daarna is een sterke verbetering ingetreden, welke, eenige maanden aanhield. In de tweede helft van het jaar was de productie wederom minder, doordien de resultaten van onze boringen te Runcu en Bana-Moreni later zijn ingetreden dan verwacht werd om aan het einde van het boekjaar zich weder in stijgende richting te bewegen. Het terreinbezit is verder afgerond.

1260 De machinefabriek te Ploesti werd andermaal uitgebreid en bereikte zeer bevredigende resultaten.

De raffinaderij te Ploesti bleef ten volle a»n onze verwachtingen beantwoorden, zij is het geheele jaar regelmatig in bedrijf geweest tot verwerking van onze productie en de van derden gekochte ruwe olie.

1265 Wij beschikten bij het einde van het boekjaar over 290 tankwagens, waarvan 240 in eigendom en 50 in huur.

De distributie der producten bracht geen moeilijkheden mede. De afzet kon tot bevredigende prijzen plaats vinden, hoewel wij ook dit jaar voor de residuen nog contracten tot lagen prijs hadden na te komen.

1270 In November 1913 plaatsten wij het nog niet uitgegeven deel van ons geautoriseerd maatschappelijk kapitaal, zoodat ons effectief kapitaal bij het einde van het boekjaar Lei 15,100,000 bedroeg. Bovendien beschikken wij over een bedrag van Lei 2,400,000, ons in deposito verstrekt door een bevriende groep. In de op 15 December 1913 gehouden vergadering werd het geautoriseerd gewoon maatschappelijk kapitaal tot 1275 Lei 20,000,000 uitgebreid.

De bruto-winst heeft bedragen Lei 2,681,190, de algemeene onkosten en interest beliepen Lei 354,013, blijft Lei 2,327,176. D

1280 oor de huidige ernstige tijdsomstandigheden, waarvan ons bedrijf uit den aard der zaak mede den invloed ondervindt, achten wij het raadzaam de beschikbare winst voor het overgrootte deel voor afschrijvingen te bestemmen.

1285 Wij stellen u derhalve voor van het vorengemeld bedrag van Lei 2,327,176 aan diverse afschrijvingen te besteden een bedrag van Lei 1,541,510 en aan buitengewone afschrijvingen een bedrag van Lei 750,000, zoodat een netto-winst van Lei 35,666 overblijft, welke wij u voorstellen als volgt te verdeelen: 5% tot vorming van het statutaire reservefonds Lei 1783, 5% dividend over Lei 100,000 preferente aandelen Lei 5000, zoodat een bedrag van Lei 28,882 op nieuwe rekening kan worden overgeschreven.

De vooruitzichten voor het loopende boekjaar hangen te zeer samen met den gang der wereldgebeurtenissen dan dat wij daaromtrent mededeelingen zouden kunnen doen.

1290 De staat van zaken bij onze onderneming is nochtans alleszins bevredigend en onze exploitaties bevinden zich in gunstigen toestand. Ondanks den oorlog is tot dusverre, zij het in beperkte mate, de afzet der producten mogelijk gebleven, zoodat wij ons bedrijf ongestoord kunnen voortzetten. Voor het geval de afzet verder zou worden bemoeilijkt, beschikken wij voor vele maanden over voldoende opslagruimte om aan de 1295 behoeften van het bedrijf te voldoen.

Op de balans per 30 Juni 1914, komen de volgende posten voor:

Activa: Olie-exploitatie, machines, ketels, werktuigen, reservoirs, leidingen, gebouwen enz., na afschrijving, Lei 5,469,258 (v. jaar 4.281,769); concessie-terreinen, na afschrijving, Lei 3,691,651 (3,603,392); raffinaderij met terreinen,

Naspeuringen van Paul Theelen: 30 december 1914

1300 woonhuizen, spoorweg-emplacement, tankwagens, enz., na afschrijving Lei 4,850,339 (4,990,187); machinefabriek met terrein, machines, werktuigen, gereedschappen, enz., na afschrijving, Lei 180,000 (onv.); kantoorgebouw met inventaris, na afschrijving, Lei 78,000 (? 1); debiteuren Lei 838,595 (797,727); effecten en deelnamen Lei 437,407 (432,392); kas en kassiers Lei 519,553 (vor. jaar Lei 617,738); ruwe olie en
 1305 producten Lei 1,149,171 (v. j. 1,243,303); magazijn. Lei 2,480,538 (1,748,290). Totaal Lei 19.694 516 (17,894,852).
 Passiva: Gewone aandelen (uitgegeven) Lei 15,000,000 (13,500,000); preferente aandelen Lei 100,000 (onv.); reservefonds Lei 135,511 (90,833); zieken- en ondersteuningsfonds Lei 20,277 (19,709); deposito Lei 2,400,000 (-); crediteuren Lei
 1310 1,998 433 (3,297,318); onafgehaald dividend Lei 6412 (160); 5% dividend preferente aandelen Lei. 5000 (onv.); saldo op nieuwe rekening Lei. 28,882 (28,886).
 Blijkens de winst-, en verliesrekening bedroeg het saldo Ao Po Lei 28,886 (25,501); exploitatiewinst Lei 2,652,303 (3,007,009); te zamen Lei 2,681,190 (3,032,511). Betaald werd aan algemeene onkosten Lei 197,010 (209,338); interest Lei 157,002
 1315 (133,256); afschrijvingen Lei 1,541,510 (1,803,135). buitengewone afschrijving Lei 750,000 (-); netto-winst Lei 35,666 te verdeelen als volgt: reservefonds Lei 1783 (42,894); dividend preferente aandelen 5% Lei 5000 (onv.); saldo op nieuwe rekening Lei 28,882 (28,886).

1320 **Uit de Vereenigde Staten.**

Omtrent het verloop der New-Yorksche beurs wordt het volgende gemeld:
 De fondsenmarkt had een kalm voorkomen in verband met den naderenden vacantedag. De stemming was onregelmatig en vooral in den namiddag gedrukt.
 De opening was lusteloos. Spoedig viel een zwakker houding waar te nemen en de
 1325 koersen brokkelden iets af. Later werden echter eenige steunorders uitgevoerd, die het aanbod absorbeerden en kreeg de markt een vaster voorkomen. Belangstelling bestond voornamelijk voor industriele waarden. Steels waren vast, op het bericht, dat de maatschappij onderhandelt over de levering van 100,000 ton rails en ander spoorwegmateriaal.
 1330 In den middag was de markt lusteloos en aarzelend met eenig aanbod van beroepsspeculanten. Het slot was flauw. Obligatiën waren vast, met een omzet van \$ 1,006,000.
 Electrolytisch koper was lusteloos. Eenige afdoeningen hebben plaats gehad tot 12 3/4
 1335 cent, wat een nadeeligen invloed op koperwaarden oefende.

De Anaconda heeft een optie verkregen op de bezittingen der Butte Duluth, een maatschappij die electrolytisch koper produceert. De optieprijs zou ongeveer \$2,000,000 bedragen. Van de uitstaande aandelen der Rock Island Cy (New Jersey)
 1340 wordt 42% in Europa gehouden. Volgens een door de maatschappij aan "W. J." verstrekte opgave bevinden zich van de uitstaande \$90.888,200 gewone en \$49,947,400 preferente aandelen \$57,987,700 nominaal in Europa. Deze cijfers zijn van 22 September 1914. Het jaar te voren bedroeg dat bezit \$51,559,200. Van de volgende Amerikaansche sporen wordt een aanmerkelijk bedrag aan aandelen in Europa gehouden.

	Uitstaande aandelen		Bedrag in Europa	
	\$		\$	pCt.
	Pennsylvania	449.265.700	74,490,442	14.90
	Southern Railway	180,000,000	62,852,400	34.90
1350	Great Northern	230,099,450	38,127,500	16.57
	Kans. City South	51,000,000	22.205,500	43.50
	New York Central	225,581,000	21,212,900	9.40
	St. Paul	233,130,300	17,185,400	7.30
	Rock Island Co	140,835,600	59,987,700	42.59
1355	Atchison	309,985,300	58,910,000	19.00

Voor de eerste maal in de handelsgeschiedenis van de Latijnsch-Amerikaansche staten heeft hun handel met de Unie in 1913, blijkens thans gepubliceerde statistieken, dien
 1360 met andere landen overtroffen. De handel met de Vereenigde Staten bedroeg n.l. \$803,46 millioen, met Engeland \$643.58 millioen, met Duitschland \$407.13 millioen, met Frankrijk \$238.81 millioen.
 Van de totale handelsbeweging der 20 Latijnsch-Amerikaansche republieken in 1913 ad \$2864 millioen bestond \$1539 millioen uit export en \$1325 millioen uit import, zoodat de handelsbalans een voordeelig saldo aanwees van \$214 millioen.

1365